

ABRAHADABRA

ALEISTER CROWLEY

Introductie;
Deel I :
In Memoriam;
Jeugd;
Golden Dawn;
The Book Of The Law;
OTO + Sex-magie;
Abdij van Thelema;
De Beeltenis van Het Beest;
Deel II :
Crowley & Pop;
Kenneth Anger;
Crowley de dichter;
Crowley en de boeken;
De Biografieën;
Appendix :
Boekenlijsten.

Alle artikelen voor dit nummer van Abrahadabra werden geschreven door Ruud Vermeer. Behalve Crowley & Pop (Dog beats God) wat geschreven werd door A.H. Erlebnis.

COLOFON

Ø ALLE RECHTEN EN VERANTWOORDELIJKHEID
LIGGEN BIJ DE BETREFFENDE AUTEURS

EINDREDACTEUR : RUUD VERMEER

LAY-OUT : LIESELOT PETERSE
KATJA VERCOUTEREN

ABRAHADABRA
p/a UITGEVERIJ MALDOROR
Postbus 898
2501 CW Den Haag
Nederland.

INTRODUCTIE

Het moest er een keer van komen natuurlijk. Je kunt een blad niet ongestraft noemen naar één van de betekenisvolle formules in de ideewereld van Crowley en de Leer van Thelema en je dan nauwelijks meer iets gelegen laten liggen aan de figuur die in wezen één van de inspiratiebronnen was om dit blad te beginnen.

Al in het tweede nummer stond een poging tot biografie van de man, maar dat is alweer meer dan vijf jaar geleden. In die tussentijd is er een hoop gebeurd en eerlijk is eerlijk : wij waren allang niet meer tevreden met onze productie van toen. Misschien was het de behoefte aan iets wat meer een soort 'eewigheidswaarde' zou hebben ?

Abrahadabra is nog geen enkel nummer 'hetzelfde' geweest. we prijzen ons gelukkig met de commentaren dat we niet te vangen zijn onder één noemer. Na de 'Technologie' nu een nummer wat gewijd is aan iemand wiens naam identiek genoemd kan worden aan zaken als Magie en Mystiek.

Waarom Crowley ?

Omdat de man vrijwel in zijn eentje verantwoordelijk kan worden gesteld voor de mogelijkheden om serieus bezig te kunnen zijn met occultisme. Aan het einde van dit millenium immers zien we dat de interesse voor al hetgeen wat er meer is 'tussen hemel en aarde' steeds groter wordt. Om ons heen kijkend is veel van wat er op het gebied van 'occulte wetenschappen' geproduceerd wordt pure bagger. Er verschijnen stapels boeken die ons schijnen te moeten overtuigen van ons 'menszijn' temidden van de materialistische buitenwereld. 'Mens durf te leven !'

De terugkeer van de jaren vijftig. Wat dat betreft is het een uitkomst dat er figuren als Aleister Crowley hebben bestaan. 'Scientific Illuminism' stond er op de voorkant van zijn tijdschrift, 'The Equinox', en 'The Aim is Religion. The Method of Science.'

Crowley kan ons misschien nog één heel belangrijke les leren, namelijk die dat er géén andere moraal bestaat dan de menselijke, én dat die moraal bepaald wordt door de tijd waarin wij leven. Wij mensen maken de moraal en passen hem aan aan de omstandigheden waarin wij leven.

Vandaar dus :

'There is no Grace;
There is no Guilt;
This is the Law :
Do What Thou Wilt !'

Bedenk, ontdek wat je in het diepst van jezelf werkelijk wilt.

Ken jezelf !

Heb jezelf lief !

'In our Order we say "Love is the Law, love under will." Will is the iron signal staff. Fix love on that, and you have a lighthouse, and your ship comes safe to harbour.'

(Simon Iff in : Moonchild,
p. 57)

Dit nummer van Abrahadabra bestaat uit twee delen. Het eerste deel bevat, na een 'In Memoriam' zes hoofdstukken die delen van Crowley's biografie vertellen. We hebben hierbij niet de pretentie om volledig te zijn, maar hebben slechts getracht een beeld te geven van zijn leven. Deel twee bestaat uit vijf meer thematische artikelen. Het eerste handelt over de connectie Crowley en pop-muziek. Daarna een stuk over één van Crowley's meest bekende volgelingen, de filmer Kenneth Anger. Daarna drie artikelen die de figuur van Crowley uit verschillende perspectieven behandelen. Ten eerste een verhaal over Crowley als dichter, ten tweede een stuk over hetgeen wat Crowley zelf las tot en met de boeken waar hij zelf een rol in (b)lijkt te spelen en als laatste een overzicht van wat er in min of meer officiële biografieën over hem is geschreven. Tenslotte een overzicht van de voor dit nummer gebruikte boeken.

Deel I :

IN MEMORIAM ALEISTER CROWLEY.

'Bury me in a nameless grave !
I came from God the world to save.
I brought them wisdom from above :
Worship, and liberty, and love.
They slew me for I did disparage
Therefore Religion, Law and Marriage.
So be my grave without a name
That earth may swallow up my shame !'

Op 1 december 1947 stierf de man die ooit betiteld werd als 'de slechtste man op aarde'. Over dat sterven zijn minstens drie verhalen in omloop. Zijn biograaf Symonds, in 'The Great Beast' vertelt ons dat hij huilde en bang was om dood te gaan. 'I am perplexed' zouden zijn laatste woorden zijn geweest. Een ander verhaal laat hem rustig en serene 'overgaan' in een andere wereld, als een Boeddha. Zijn vroegere huisbaas beweerde echter dat hij op die eerste december bezig was met het meubilsair te poetsen terwijl hij Crowley boven zich heen en weer hoorde lopen. Plotse-ling hoorde hij een dreun en toen hij ging kijken vond hij Crowley dood op de vloer liggen.

Op 72-jarige leeftijd had Aleister Crowley alle mogelijke ge- en verbo- den met handen en voeten getreden, was hij uit de anonimiteit van een Engelse provincieplaats gerezen tot het doelwit van de Engelse sensatie- pers en tot 'Meester' van een beperk- te groep volgelingen. Zelfs zijn ter aarde bestelling gaf nog aanleiding tot een kleine rel. Op zijn verzoek was er een Gnostisch Requien wat on- der andere voorgelezen delen van 'The Book of the Law' en 'Hymn to Pan' bevatte. Het crematorium moest daarna beloven om 'gebeurtenissen zoals deze' in de toekomst te vermij- den. Het beeld wat van Crowley blijft hangen na het lezen van zijn werk en zijn biografieën is op z'n minst dubbelzinnig. Hij publiceerde op oc- cult gebied voor de kenners onmisba- re werken als '777', 'Magick in Theory and Practice' en 'The Book of Thoth'. Hij schreef een grote hoeveelheid ge- dichten, verscheidene verhalen en twee romans. Verder waren daar zijn ge- schriften over de Thelema-religie, gebaseerd op de boodschap van 'The Book of the Law', en verder veel in- structies op het gebied van magie, qabalah, yoga, mystiek enzovoorts,

die vaak opvallen door de heldere constructie en het concrete taalgebruik. En zeker mag zijn autobiografie, zijn 'autohagiography', niet onvermeld blijven, een fantastisch boek (in meerdere opzichten) waarin alle facetten van 's mans persoonlijkheid breeduit aan bod komen. Naast dit Opus Magnum zijn er ook twee dagboeken van Crowley uit de jaren twintig in druk verschenen: 'The Magical Record of The Beast 666' en 'The Magical Diaries of Aleister Crowley'. Het zijn welkome aanvullingen voor degenen die het ontstaan van ideeën en geschriften van Crowley willen volgen.

Gelukkig wordt na de hausse in occulte uitgaven nu ook steeds meer aandacht besteed aan ander werk van Crowley. Zijn dichtwerk is ook zeker de moeite waard. Crowley is geen 'groot' dichter in de zin zoals Eliot, Pound of Yeats dat waren over de zelfde periode. Maar in zijn beste gedichten heeft Crowley wel degelijk iets eigens, waardoor het zeer zeker de moeite waard is om hem te lezen. Wat altijd tegen hem leek te kunnen worden gebruikt was dat zijn gedichten te 'hermetisch' waren. Ja kon ze alleen begrijpen als je iets wist van godsdiensten uit de oudheid of van zijn eigen 'Thelema'. Nu echter ons wereldbeeld weer langzaam aan het veranderen is, onder invloed van de moderne wetenschap die verbanden legt waar we ze van te voren niet zochten, wordt ook de belangstelling voor het soort gedichten wat Crowley schreef weer groter.

Een oordeel geven over zijn leven is niet bepaald makkelijk. Volgens zichzelf was Crowley een mens die als 'vehikel' werd gebruikt door 'Geheime Meesters'. Zij zijn dezelfde als de 'verborgen Meesters' van Blavatsky en zijn te vergelijken met de figuur van God zoals die in het Oude Testament voorkomt om mensen zoals Mozes te instrueren. Het falen van dat 'vehikel' wordt ook onmiddellijk afgestraft (zie ook Jonas, in de bijbel). Crowley's taak was het om gedurende het grootste deel van zijn leven, van 1909 tot zijn dood, om de boodschap van 'The Book of the Law' te verspreiden. Hij, 'Het Beest 666', had als opdracht om een

nieuwe religie te creëren. Alle mogelijke mystieke, godsdienstige en magische ideeën moesten daarin ondergebracht worden. Het bood een mogelijkheid om alle mythologieën een nieuwe kracht en betekenis te geven.

Volgens Crowley moest de mens als het ware opnieuw opgevoed worden. Door de christelijke leer van verdraagzaamheid en gehoorzaamheid had de mens verleerd om te handelen volgens zijn eigen 'goddelijke wil'. Om te weten wat die wil inhield moest de mens eigenlijk eerst een hoop afleren. Het is een thema wat door Crowley, en voor hem door iemand zoals Nietzsche, telkenmale werd benadrukt. Sindsdien is het vanuit een andere invalshoek ook bestudeerd en becommentarieerd door bijvoorbeeld taalkundigen en psychologen. Niet alleen door uiterlijke kenmerken van opvoeding en onderwijs over te nemen leert de mens deel uit te maken van de maatschappij. Ook door moeilijker zichtbaar te maken dingen, zoals een geestelijke houding, over te nemen wordt het individu als het ware 'ingewijd' in de samenleving. Een kind uit een hoger sociaal milieu krijgt een heel ander taalgedrag mee als iemand uit een lager sociaal milieu, terwijl iemand op het platteland heel anders tegen het woord 'koe' aankijkt, als iemand uit de stad.

'I entirely agree with Nietzsche that Christianity is the formula of the servile state; thus aristocracy and true democracy are equally its enemies. In my ideal state everyone is respected for what he is. There will always be slaves, and the slave is to be defined as he who acquiesces in being a slave.'
(Confessions) -1-

Crowley ondervond dat een aantal grondwaarden die hij hanteerde en die sleutelbegrippen vormden van zijn 'religie' door mensen als ohsceen werden ervaren of, door hun mogelijke consequenties werden doodgezwegen of belachelijk gemaakt. Hij reageerde daar ongeveer netzo op als Wilhelm Reich. Iedereen die niet vóór hem was, was tegen hem.

Mensen die het niet met hem eens waren, die in zijn ogen niet eens de moeite namen om over zijn ideeën na te denken, waren zwakkelingen. 'One cannot initiate imbeciles.' Hij probeerde in zijn eigen ogen mensen tot een punt te brengen waarop ze zich realiseerden wat ze in het diepst van hun wezen wilden, probeerde hen als het ware tot 'bloei' te brengen. Helaas was zijn keuze wat betreft zijn volgelingen niet altijd even gelukkig. Een aantal van hen was voorgoed 'geknekt' toen ze hem als geestelijk leider afwezen, een lot wat vooral veel vrouwen trof met wie hij een verhouding had gehad.

'I have a fatal weakness for believing to best about everybody. In face of the plainest evidence, I cannot believe in the existence of dishonesty and malice, and I always try to build with rotten material. I always imagine that I have merely to point out an error for it to be energetically eliminated and I am constant lost in mild surprise when the inevitable occurs.'

(Confessions) -2-

Zoals al gezegd : Crowley heeft veel, heel veel geschreven. Een deel ervan verscheen tijdens zijn leven, andere onderdelen worden nog steeds gepubliceerd. Onbekend is hoeveel werk er nog bij diverse bibliofiele verzamelaars thuis ligt. Veel van wat er nu verschijnt is trouwens onderdeel in een strijd die gaande is tussen twee partijen. De ene partij bevindt zich in Engeland en bestaat met name uit Crowley-biograaf Symonds en Engels O.T.O.-hoofd en schrijver Kenneth Grant; de andere partij bevindt zich in de V.S. en bestaat uit leden van de Amerikaanse O.T.O. en volgelingen van Israel Regardie (in januari '85 overleden), zoals Gerald Suster.

Behalve het twistpunt wat nu de 'echte' O.T.O. is, is er ook tussen Symonds en Regardie in het verleden allerlei onvriendelijks gepasseerd. Beide groepen geven dus boeken van Crowley uit met eigen aantekeningen en beweren van elkaar dat ze de 'echte' Crowley niet begrijpen. Nadeel voor de lezer hierbij is dat hij soms allerlei onvriendelijks leest over andere boeken en uitgaven

die hij of zij niet kent. Erger nog: Hij of zij wordt op deze manier in wezen het bos ingestuurd, omdat er uit alle boeken van Crowley iets te halen valt. De makers van dit speciale aan Crowley gewijde nummer van ABRAHADABRA hebben juist dat doel voor ogen : informatie geven.

Wij hopen daarin te zijn geslaagd.

Ruud Vermeer

noten :

- 1- The Confessions of Aleister Crowley, London, 1979, p. 539.
- 2- Idem, p.324.

Een volledige lijst van de voor deze Crowley-special geraadpleegde boeken staat achterin dit blad.

'A Bovhood in Hell'

Over de eerste levensjaren van Aleister Crowley hebben we alleen de bronnen die hijzelf schreef. De twee belangrijkste zijn 'The Confessions' en de inleiding tot 'The World's Tragedy'. Verder zijn we eigenlijk gedwongen om dingen af te leiden, dat wil zeggen dat we zijn latere leven kunnen naspeuren op zoek naar (voornamelijk onderbewuste) reacties op zijn jeugd. Veel biografen zijn zo bezig en sommigen psycho-analyseren er daarbij lustig op los. Op zich is Crowley natuurlijk een prechtig doelwit voor dit soort lieden. Daar moet dan overigens wel de kanttekening bij geplaatst worden dat Crowley zelf op de hoogte was van de Freudiaanse theorieën. Veel van wat hij later schreef over zijn opvoeding heeft een soort dubbele bodem. Mijn doel hier is echter om te proberen zoveel mogelijk met de feiten bezig te zijn. De feiten zoals Crowley die heeft willen beschrijven en die door andere getuigenissen van tijdgenoten worden bevestigd.

Voor ons, veelal mensen die hun opvoeding minstens honderd jaar na die van Crowley hebben gehad, is het bijzonder moeilijk voor te stellen hoe een opvoeding in het Victoriaanse Engeland, in de tweede helft van de negentiende eeuw er uit zag. Het gezin Crowley behoorde bij de gegoede middenstand. Zijn vader, Edward Crowley was een bierbrouwer. Bovendien behoorden zijn ouders bij een strenge religieuze secte de 'Plymouth Brethren'. Zij waren niet echt onaardig lijkt het, alleen dat geloof van hen, maakte hen totaal ongeschikt om kinderen op te voeden. Door hun geloof stonden zij in een speciaal contact met God en dat wilden zij ook zo voor hun kinderen. De kleine 'Alick', zoals hij tot zijn afschuw werd genoemd, moest minstens net zo christelijk worden. Van jongst af werd hij voorgelezen uit de bijbel. Het was het woord van God en moest zo letterlijk mogelijk worden genomen als de waarheid. Hoewel Crowley later qua gedrag nu niet bepaald 'christelijk' kon worden genoemd, kon hij

beter de weg in de bijbel vinden dan menig bijbelvorser. Gaandeweg kreeg hij als jongen steeds meer een hekel aan hen die hem dat keurslijf wilden aanmeten. Hij kreeg geen normaal antwoord op kinderlijke vragen. Midden in dat Victoriaanse tijdperk was het verboden om te vragen naar zaken aangaande het menselijk lichaam. Op een dag zei hij iets tegen zijn moeder die reageerde met een vreemde anatomische vaststelling: "Dames hebben geen benen." Kort daarop waren er vrouwelijke geloofsgenoten op bezoek. Aan de eettafel gezeten, verdween hij onopgemerkt van zijn stoel. Toen men hem even later wilde gaan zoeken klonk er een stemmetje van onder de tafel: "Mamma! Zuster Susan en zuster Emma zijn geen dames!"

Ok op vragen over godsdienst kreeg hij geen normaal antwoord. Net zoals veel andere christelijk opgevoede kinderen vond hij het kruisigingsverhaal niet kloppen. Als de kruisiging op een vrijdag wordt gevierd en de wederopstanding op zondag, hoe kan men het dan hebben over drie dagen en nachten ertussen?

Zijn moeder was het die hem volgens eigen zeggen voor het eerst een 'Beest' noemde, en met zo'n godsdienstige achtergrond was het geen wonder dat hij dat associeerde met het Beest uit de Openbaringen van Johannes.

Over zijn vader heeft hij eigenlijk maar weinig geschreven. En in het weinig wat hij over de man schreef klinkt vooral respect door, geen liefde. Edward Crowley stierf toen zijn zoon elf jaar was aan tongkanker.

De begrafenis van zijn vader leidde een nieuwe periode in zijn leven in. Hij werd daarna mede-opgevoed door een oom, de broer van zijn moeder, Tom Bishop. Het was iemand die ervan overtuigd was dat God de snit en de kleur van het zondagse pak betrok bij zijn oordeel over je. Geloof was alles, werken was minder belangrijk; een uitspraak die veel zei over de sociale klasse waartoe men behoorde. Het is deze aanmoediging tot een a-sociaal te noemen gedrag wat zowel de kracht als de zwakte van een secte kan zijn.

Na de opvoeding thuis moest de jonge Crowley ook nog naar de meest afschuwelijk orthodox-christelijk kostscho-

CROWLEY AT 14
The schoolboy in hell

len. Eén van de 'Hoofdmeeesters' bijvoorbeeld had bij parlamentsverkiezingen de namen van de kandidaten doorgestreept en 'I vote for Jesus' op zijn stembiljet geschreven, en hij stelde dit blijkbaar als voorbeeld voor zijn leerlingen. Deze laatsten werden bij voortdurend tegen elkaar opgezet om elkaar te beschuldigen van allerlei 'ongodsdienstige' handelingen. Zo werd Crowley door één van zijn medeleerlingen vals beschuldigd en zonder te weten wat de beschuldiging was veroordeeld en bestraft. Men was van mening dat het leven op aarde een beproeving was en dat de grootste genade was om 'ta gaan met God'. Dat betekende dat het een verlossing was om te sterven en deze ellendige wereld, vol zonde en verleiding te kunnen verlaten.

De kostscholen in Engeland waren in die tijd berucht vanwege het sadisme en de homosexualiteit die er veelvuldig voorkwamen. Er waren verschillende schandalen die echter allemaal in de doofpot werden gestopt.

In zijn 'Confessions' stelde Crowley dat religie 'in' was in die dagen. Het leek alsof koningin Victoria nooit zou sterven. Zij regeerde van 1837 tot 1901. De wereld leek in zekere zin stil te staan. En men krijgt ook niet de indruk dat christelijke sectes, zoals de 'Plymouth Brethren', zich veel gelegen lieten aan politieke zaken, oorlogen in het buitenland of wat dan ook. Crowley's verwijdering van het christendom ging samen met een steeds toenemende hekel aan zijn familie en aan de scholen waar hij op zat. Hij haatte, zoals hij zelf zei, niet God of Jezus zelf, maar de God en de Jezus van degenen die hij haatte. Pas toen hij tot de overtuiging kwam dat de bijbel de theologie van dat soort 'praktiserende' mensen steunde, viel hij ook de bijbel zelf aan.

Door zijn opvoeding bleef hij, naar eigen zeggen, zo echterlijk dat hij op zijn twaalfde nog totaal geen benul had van seksualiteit. Zijn gezondheid ging 'dankzij' de kostscholen zo achteruit dat hij vaak privé-lessen kreeg. Pas op latere scholen, en met meer persoonlijke vrijheid, kreeg hij de kans om seksuele ervaringen op te doen. Hij was toen veertien jaar en oud genoeg om zelf te bepalen wat hij wel en niet kon lezen. Toen hij jonger was, was het hem bijvoorbeeld verboden om David Copperfield van Charles Dickens te lezen. Dit vanwege 'Little Em'ly'. Emily was ook de naam van zijn moeder. Zij was bang dat hij haar na lezing van het boek niet meer zou respecteren. Ergens in die periode, zo rond zijn veertiende, moet ook het begin hebben gelegen van zijn daadwerkelijke geestelijke identificatie met het 'Beest' oftewel 'Satan'. Telkens weer bleek dat de duivel en het duivelse in wezen zijn opstand tegen het gezag symboliseerden. Alles leek beter dan een God en de christenen die walging opriepen door het veel te nauwe keurslijf waarin alles gepropt moest worden. Meer en meer begon hij zich te interesseren in de wereld om zich heen. Al vanaf zijn jongensjaren was hij geboeid door het bergbeklimmen. Eerst deed hij dat in Wales en Schotland.

Maar later mocht hij, weliswaar nog onder begeleiding naar Zwitserland. De Engelsen gaven in die jaren de eerste impulsen tot wat later een mode zou worden: bergsporten.

In 1895, toen hij blijkbaar oud genoeg was, mocht hij voor het eerst alleen weg. Hij ging op vakantie in de Zwitserse Alpen. Het bleek het begin te zijn van zijn ongebonden, vrije leven.

Dat leven kwam in een stroomversnelling toen hij zich in datzelfde jaar inschreef, als student, aan het Cambridge Trinity College.

In Cambridge.

Crowley als student bleek geen succes. Na drie jaar verliet hij de plek zonder ergens in afgestudeerd te zijn. Wat hij er wel deed kan onder andere afgeleid worden uit het feit dat hij alleen al in 1898 maar liefst vijf dichtbundels publiceerde.

Zijn debuut was 'Acelanda, a place to bury strangers in', onder het pseudoniem 'a Gentlemen of the University of Cambridge'. Het maakte al meteen duidelijk waar hij zijn inspiratie uit putte. 'Acelanda' komt uit de Bijbel (Handelingen 1:19) en betekent 'Bloedgrond' of 'bloedakker'. Het was de plaats waar Judas werd begraven na zijn zelfmoord uit berouw over het verraden van Jezus.

Het was de invloed van de cultuur waar Crowley in Cambridge mee in aanraking kwam. De jaren negentig van de negentiende eeuw zagen het topstuk en de ondergang van de 'decadente beweging' in de roem en de val van Oscar Wilde. In 1895 begonnen de processen die Wilde in de gevangenis zouden doen belanden.

Van grote en direct aanwijsbare invloed op het vroege werk van Crowley zijn de gedichten van Algernon Charles Swinburne (1837-1909). Vooral diens 'Poems and Ballads' (1866) hadden het Engelse Victoriaanse publiek geschokt met gedichten over hermafrodieten, lesbiennes, sadisme en wellust. Swinburne was bevriend met de schilder-dichter Dante Gabriel Rossetti en met andere figuren uit de beweging van de Pre-Raphaelieten. Zijn inspiratiebronnen waren figuren zoals De Sade en Baudelaire en andere Franse decadente en symbolistische schrijvers. Via Swinburne beïnvloedden zij ook de jonge Crowley.

Vooral de benadrukking van het recht van de sterke en de ontkenning van de waarden van het christendom bij De Sade en de cultus rond Lucifer-Satan als een romantische anti-held trokken Crowley sterk aan.

Het leek er trouwens veel op alsof hij zich moedwillig in die traditie wilde plaatsen. In het 'voorwoord' tot het gedicht 'Aceldama' plaatste hij een fragment van Swinburne, de 'Gentleman of the University of Cambridge' was een verwijzing naar Shelley, die had geschreven onder het pseudoniem van 'a gentleman of the University of Oxford'. Daarnaast noemde hij in het gedicht de namen van Robert Browning, Tennyson en Aubrey Beardsley.

'Aubrey attained in sleep when he dreamt this
Wonderful dream of women, tender child
And harlot, naked all, in thousands piled
On one hot writhing heap, his shameful kiss
To shudder through them, with lithe limbs defiled
To wade, to dip
Down through the mass, caressed by every purple lip.'

Ook in 1898 publiceerde hij 'White Stains', een bundel 'pornografische' gedichten. Het was een anonieme uitgave, hoewel het werd toegeschreven aan George Archibald Bishop, 'A Neuropath of the Second Empire', een steek naar zijn oom/opvoeder Tom Bond Bishop. 'Een noot van de uitgevers' stelde: 'The Editor hopes that mental Pathologists, for whose eyes alone this treatise is destined will spare no precautions to prevent it falling into other hands'. Er werden maar 100 exemplaren van gedrukt. Daarvan werden de meesten in 1924 door de Engelse douane in beslag genomen en vernietigd. Een lot wat overigens ook andere 'pornografische' werken van Crowley trof.

'White Stains' paste in een misschien wel typisch Engelse traditie van het publiceren van erotica/pornografie. Vooral in het Victoriaanse tijdperk was de productie en verspreiding ervan enorm gestegen. Veel ervan, en dat geldt ook voor een groot deel van 'White Stains' werd in een zogenaamd medisch-moralistisch jasje gestoken waardoor het een heel scala aan seksuele handelingen kon beschrijven onder het mom van opvoedkundig bezig te zijn. Een manier van doen die overigens tot aan de dag van vandaag wordt voortgezet.

Crowley zelf had zijn eerste homoseksuele relatie met Herbert Charles Pollitt (1871-1942), die het liefst Jerome genoemd wilde worden. Hij was amateur-danser, met een voorkeur voor vrouwelijke rollen. Hij had als artiestennaam Diane de Rougy (een verwijzing naar de beroemde Franse courtesane Liane de Pougy) en modelleerde zijn optreden naar het voorbeeld van de avant-garde danseres Loie Fuller, die in haar optredens experimenteerde met belichting. Pollitt was al afgestudeerd maar bleef in Cambridge wonen om, zoals boze tongen beweerden, jonge studenten te verleiden. De verhouding met Crowley duurde overigens niet lang.

AT 23
On the threshold of magic

De twee kregen ruzie, waarover is onduidelijk. In 'Mysteries : Lyrical and Dramatic' (ook al van 1898) staat een sonnet, blijkbaar tot Pollitt gericht wat zo begint :

'Self-damned, the leprous moisture,
of thy veins sickens the sunshine.'

Duidelijk is dat Crowley, zich definitief bevrijd voelend van enig ouderlijk of ander gezag, zich op de wereld stortte en zijn studie eigenlijk gebruikte om overal kennis van te nemen.

Het occultisme.

Er waren in die jaren twee belangrijke gebeurtenissen die bepalend bleken te zijn voor zijn interesse in occulte zaken. Het waren momenten waarvan hij zelf zei dat zijn leven als het ware een bepaalde richting op werd 'geduwd'. Veel occultisten hebben verteld zelf dit soort ervaringen te hebben gehad. Wat nu precies de essentie van zo'n ervaring was, kon men vaak niet onder woorden brengen. Men heeft het over een 'ontwaken', over een ander, hoger, bewustzijn. Bij Crowley had dat 'ontwaken' te maken met een besef van de vergankelijkheid van de mens en de wereld. Hij reageerde er op door afstand te nemen van de materiele wereld en te proberen contact te krijgen met de geestelijke wereld. Voor hem was het duidelijk dat er achter de wereld van uiterlijke verschijningsvormen een andere 'betekenisvollere' wereld zou moeten zitten. In die andere, voor onze normale zintuigen, onzichtbare wereld leefden de wezens die wij engelen en demonen noemen. Crowley ging op zoek naar middelen om met die wezens in contact te komen. Een van de boeken die hij 'onderweg' tegen kwam was 'The Book of Black Magic and Facts' van A.E. Waite. Hierin verwees deze naar een 'Verborgen Kerk' met verborgen heiligdommen waarin de werkelijke mysteriën van inwijding werden geleerd. Crowley schreef naar Waite en kreeg een vriendelijk briefje terug wat verwees naar 'The Cloud upon the Sanctuary' van Von Eckartshausen. In het voorjaar van 1898 las hij dat boek. Onder de indruk ervan ging hij op zoek naar mensen die eventueel lid zouden kun-

nen zijn van zo'n genootschap. Het geluk is met hem. In de zomer van het jaar ontmoet hij op vakantie in Zwitserland iemand die hem in contact bracht met een magische orde in Engeland : The Golden Dawn.

1. Een korte geschiedenis.

Het is ondoenlijk en ook niet de bedoeling om hier de hele geschiedenis van ontstaan en ondergang van de Golden Dawn te beschrijven. Wat hieronder wel volgt is een korte beschrijving van de geschiedenis van de orde met de nadruk op de invloed die zij heeft gehad op leven en werken van Crowley.

Eigenlijk moeten we de draad van ons verhaal oppikken aan het begin van de negentiende eeuw, met de heropleving van de interesse in het occultisme. Anders dan in de 16e en 17e eeuw was het occultisme niet meer verweven met de wetenschap van die tijd. De impuls voor de interesse kwam in toenemende mate vanuit de wereld van kunst en literatuur. Dichters en schrijvers, schilders en andere kunstenaars vonden inspiratie in het occultisme, in de wereld van geesten en (zwarte) magie.

'De enige en opperste wellust van de liefde schuilt in de zekerheid van het kwaaddoen.'
(Baudelaire)

Van 1857, het jaar van de publicatie van 'Les Fleurs du Mal', tot aan 1891, het jaar waarin 'Là-Bas' van J.K. Huysmans verschijnt (waarin de beschrijving van een 'zwarte mis' voorkomt), wordt de interesse voor de wereld van de magie voornamelijk gevoed vanuit Frankrijk. Zoals Baudelaire met name Swinburne beïnvloedt, zo beïnvloedt de Franse magier Eliphas Lévi de Engelse occultisten. Daarnaast ontstaat er een tweede stroming die zich vol overgave werpt op de werken van de oosterse mystiek. Hierin loopt Engeland voorop, mede doordat mensen dankzij het enorme koloniale bezit in aanraking komen met vele culturen en andere gewoonten.

Het Theosofisch Genootschap, opgericht in 1875, Crowley's geboortjaar, is het eerste om een poging te doen om de oosterse en westerse tradities in magie en mystiek, met elkaar in overeenstemming te brengen.

Over het ontstaan van de Golden Dawn bestaan verschillende verhalen. De meest gangbare versie volgt hier.

In de jaren '80 van de negentiende eeuw werd er door een dominee, Woodford genaamd, een cijfermanuscript ontdekt. Deze Woodford, een Vrijmetselaar, gaf het in 1887 aan Dr. William Wynn Westcott, een voornaam lid van de Vrijmetselaar-achtige orde 'Societas Rosacruziana in Anglia'. Deze Westcott, in het dagelijks leven begrafenisondernemer, ontcijferde het manuscript, wat geschreven bleek in een door zestiende eeuwse alchemisten ontworpen geheimschrift. Voor de dag kwam, onder andere, een adres van ene 'Fraulein Anna Sprengel', een 'Rozenkruizer-adept', hoofd van de 'Licht Liebe Leben Tempel' in Nuremberg.

Westcott schreef naar deze Anna Sprengel. Het resultaat van hun correspondentie was de toestemming aan Westcott om een soortgelijke orde in Engeland op te richten. In de herfst van 1887 werd de 'Isis-Urania Temple of the Hermetic Students of the Golden Dawn' opgericht met Westcott, Samuel Liddell Mathers en ene Dr. William Robert Woodman als leiders.

Het ging in het begin heel goed met het genootschap. In 1890 echter stierf Anna Sprengel en daarna kwam er geen hulp of leiding meer uit Duitsland. De Golden Dawn, of liever Mathers en Westcott (Woodman was ook in 1890 overleden) moesten het nu zelf maar allemaal uitzoeken.

Anna Sprengel was het contact van de orde met 'hogere wezens', die de eigenlijke leiding van de orde hadden, geweest. Deze 'wezens' werden 'Geheime Meesters' genoemd. Met deze term worden (ook nu nog in allerlei occulte genootschappen) over het algemeen menselijke wezens met goddelijke eigenschappen bedoeld. Het beginsel van 'Meesters' die bijvoorbeeld vanuit grotten in Tibet, of een verborgen stad in de Gobi-woestijn, de wereld besturen, kwam uit oude oosterse, met name Indiase, tradities. Deze waren door Madame Blavatsky en haar Theosofische Genootschap bekend geworden onder de naam 'Verborgene Meesters'. Een van de veronderstelde eigenschappen van deze 'Meesters' is dat zij op astraal niveau contact zoeken met bepaalde mensen, 'uitver-

korenen', bijvoorbeeld leden van magische ordes. Het gevolg van Sprengels dood is dat de leden van de Golden Dawn nu zelf contact moesten leggen met die 'Meesters'. En dit leek het punt te gaan worden waarop de orde zou mislukken. Op de valreep was het echter Mathers die het contact met de wezens wist te bewerkstelligen. Samen met zijn vrouw, die helderziend was, kwam hij drie 'Geheime Meesters' tegen in Parijs, in het Bois de Boulogne. Mathers gebruikte dit contact in de jaren erna in toenemende mate om zijn machtspositie binnen de orde te versterken. Hij werd in feite een soort alleenheerser binnen de orde.

'The Hermetic Order of the Golden Dawn', om nu eens een keer de officiële naam te gebruiken, was opgebouwd volgens het hiërarchische schema van de Qabalahboom. De eerste en in het openbaar optredende orde heette 'The Golden Dawn in the Outer' en had vijf graden :

- 0° = 0 Neophyte
- 1° = 10 Zelator
- 2° = 9 Theoricus
- 3° = 8 Practicus
- 4° = 7 Philosophicus

Na deze eerste groep kwam er als het ware een soort tussenstation of wachtkamer om te beoordelen of de kandidaat geschikt was om opgenomen te worden in de tweede orde.

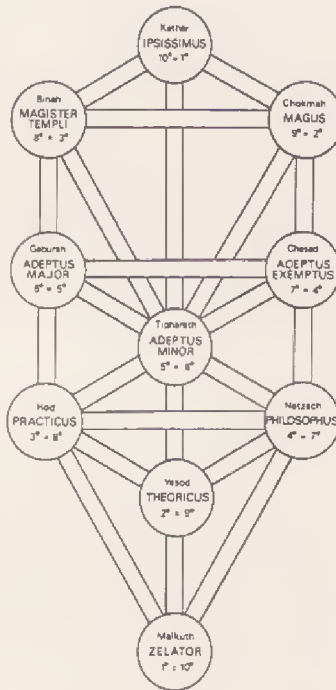
Deze tweede, geheime, orde was 'The Inner Order of the Rose of Ruby and the Cross of Gold', Daar waren drie graden :

- 5° = 6 Adeptus Minor
- 6° = 5 Adeptus Major
- 7° = 4 Adeptus Exemptus

Zoals de naam al suggereert en de rituelen bewijzen liet men zich bij het oprichten van de tweede orde inspireren door de Christian Rosenkreutz legende.

Er was ook nog een derde orde. Daar waren de 'Geheime Meesters', die leefden in de astrale wereld. Ook daar waren drie graden :

- 8° = 3 Magister templi
- 9° = 2 Magus
- 10° = 1 Ipsissimus

In de tweede werd magie geleerd en beoefend. En het was juist voor het oprichten van die orde dat het contact met de 'Geheime Meesters' nodig was.

In de eerste jaren van haar bestaan breidde de orde zich snel uit. Al gauw waren er meerdere tempels in Engeland en zelfs één in Parijs. Onder haar leden trof men over het algemeen mensen uit hogere middenklasse aan. Middenstanders, dokters, ambtenaren en hun vrouwen werden lid, maar ook schrijvers en dichters zoals William Butler Yeats, Arthur Machen en Algernon Blackwood.

Er waren echter maar weinig mensen die hun bekendheid (of beruchtheid) zouden ontlenen aan de Golden Dawn. Arthur Edward Waite, bij de meeste lezers wellicht het meest bekend als bedenker van het bekendste spel Tarotkaarten, was al geïnteresseerd in occultisme toen hij lid werd. Hetzelfde gold ook voor W.B.Yeats. Maar hoe zat het nu met Aleister Crowley ?

2. Crowley's carrière in de Golden Dawn.

In november 1898 werd Aleister Crowley lid van de Golden Dawn. Als neophyte nam hij de magische naam van 'Perdurabo' aan. 'Ik zal volhouden tot aan het einde' is het motto wat hij zijn verdere leven lang in ere heeft willen houden. Hij nam de orde heel serieus en was behoorlijk teleurgesteld toen hij zag hoe gewoon alles was. Toch zette hij zich aan de taak om zoveel mogelijk te leren. De Golden Dawn liet hem kennis maken met alle toen in gebruik zijnde facetten van Tarot, Qabalah en magie. En vooral het laatste moet toch wel indruk hebben gemaakt. Veel van wat schrijvers over magie en occultisme in deze eeuw hebben geschreven over rituelen was regelrecht afkomstig uit de nalatenschap van de Golden Dawn. En ondanks zijn scepsis aan het begin van zijn 'carrière' was Crowley er behoorlijk van onder de indruk. Pas jaren later, onder invloed van zijn ontdekking van de O.T.O. (Ordo Templi Orientis) en sex-magie, werd zijn behoefte aan ceremonieele magie een stuk minder. Hij was een heel ijverig leerling en doorliep den ook met groot gemak

de eerste graden. Toch was er behalve deze prijzenswaardige vooruitgang meer aan de hand, want eind 1899 werd aan Crowley de toegang tot de tweede orde ontzegd. Naast de niet te ontkennen mogelijkheid dat Crowley zelf aanstoot zou kunnen hebben gegeven, is het echter ook mogelijk dat diens vriendschap met Samuel Liddel Mathers, die zich intussen McGregor Mathers had genoemd en permanent in Parijs woonde, de reden zou kunnen zijn geweest. De Londense tak van de orde ergerde zich meer en meer aan het autoritaire optreden van hun leider. Op 16 januari 1900 werd Crowley, door Mathers zelf, in Parijs, ingewijd in de tweede orde. Tot zijn verbazing, en ongetwijfeld ook woede, ontdekte hij twee maanden later dat 'Londen' zijn toelating niet erkende. De ruzie tussen Mathers en de Isis-Urania tempel in Londen, de laatste onder leiding van W.B.Yeats, nam steeds groteskere vormen aan. Begin april probeert Crowley als afgezant van Mathers de tempel in Londen in handen te krijgen. Het vervolg op deze actie duurde een maand en eindigde in een mislukking voor Crowley/Mathers. Het betekende het einde van de Golden Dawn als eenheid. Restgroeperingen en afsplitsingen ervan bleven bestaan, zelfs tot aan de dag van vandaag. Voor Crowley is de orde nogmaals, van groot belang geweest. In zijn literaire werk was dat het meest direct te merken. In allerlei gedichten en toneelstukken zitten verwijzingen naar hetgeen hij in de orde leerde over alchemie, astrologie, qabalah en magie. De Golden Dawn is wellicht ook verantwoordelijk geweest voor de enorme aantrekkingskracht die het oude Egypte op hem uitoefende. Dat gold dan natuurlijk met name voor de Egyptische godenwereld. Uit dit alles zou tenslotte ook zijn eigen 'evangelie', 'The Book of the Law' voortkomen.

Noot :
Over de geschiedenis van de Golden Dawn en haar leden zijn veel boeken geschreven. De meest toegankelijke boeken zijn :

E. Howe, The Magicians of the Golden Dawn, Weiser, New York, 1978;
R.A. Gilbert, The Golden Dawn, Twilight of the Magicians, Aquarian Press, Wellingborough, Northhamptonshire, 1983;

F. King, Ritual Magic in England, NEL, London, 1970;

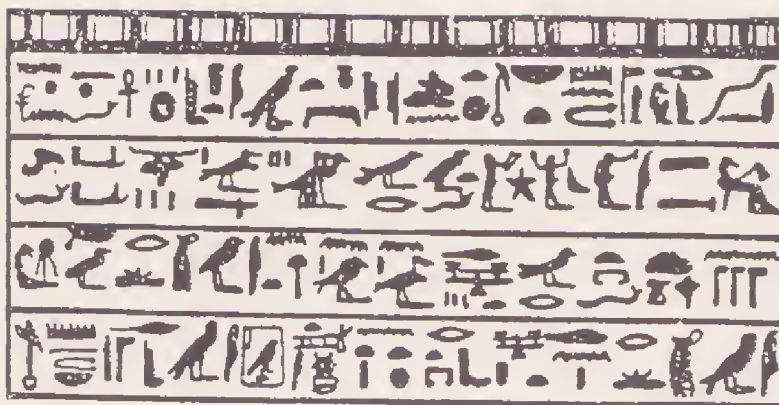
F. King & I Sutherland, The Rebirth of Magic, Corgi, London, 1982.

Hét boek met alle Golden Dawn rituelen is :

Israel Regardie, The Golden Dawn. An Account of the Teachings, Rites and Ceremonies of the Order of The Golden Dawn.

THE BOOK OF THE LAW

REIZEN

Als we het leven van Aleister Crowley als het ware in vogelvlucht bekijken, is het duidelijk dat we te maken hebben met een bijzonder rusteloos mens.

Toen hij in 1900 genoeg had van het gekrakeel rond en in de 'Golden Dawn' vertrok hij naar Mexico om daar bergen te gaan beklimmen met zijn vriend Oscar Eckenstein en om wat magie te beoefenen. In het jaar erna trok hij via Hawaï naar Japan, om vandaar naar Ceylon af te reizen om daar een oude Golden Dawn vriend, Allan Bennett, op te zoeken. Deze was bezig om een boeddhistische monnik te worden. Samen met Bennett deed Crowley aan yoga.

In juni 1902 deed hij mee om de op één na hoogste berg ter wereld, de K2, of Chogo Ri, te beklimmen. Door verschillende oorzaken mislukte deze poging. Pas in oktober van dat jaar keerde hij weer terug naar Europa.

In 1903 reisde hij in het begin heen en weer tussen Londen, Parijs en zijn huis in Schotland, Boleskine.

Door zijn vriend Gerald Kelly werd hij in augustus van dat jaar gevraagd om mee te helpen een familieprobleem op te lossen. Gerald's zuster Rose moest aan banden worden gelegd. Ze was weduwe, maar speelde volgens de familie met wat al te veel enthousiasme de rol van 'lustige Witwe'. Crowley loste impulsief het probleem op door halsoverkop met haar te trouwen. Het had tot gevolg dat de vriendschap tussen Gerald en Aleister tijdelijk wat bekoelde.

Vlak erna kreeg Crowley's rusteloosheid blijkbaar weer de overhand. Het echtpaar ging op huwelijksreis. Via Parijs en Marseille kwamen ze in Cairo terecht waar Aleister Rose wilde imponeren door een ritueel op te voeren in de koningskamer van de Grote Pyramide. Daarna reisden ze door naar Ceylon. Daar ontdekte Rose in januari dat ze zwanger was. Ze besloten terug te gaan naar Engeland. Onderweg wilden ze nog een keer stoppen in Cairo, als

een soort tussenstation.

Op maandag 8 februari landden ze in Port Said. De volgende dag gingen ze naar Caïro. Crowley had er regelmatig plezier in om zich voor te doen als een ander, belangwekkend, personege. Zo ook nu. Hij vermomde zich als een Perzische prins, Chioa Khan genaamd, die vergezeld ging van zijn mooie Engelse vrouw. Hij bleef hierbij trouw aan zijn eigen 'mythe', want Chioa, spreek uit Hiwa, betekent 'Beest' in het Hebreeuws. Samen met Rose, die hij voor de gelegenheid Ouarda (wat 'roos' in het Arabisch betekent) had genoemd, trok hij zo door de stad en het land.

Pas op woensdag 16 maart kwamen ze weer in Caïro aan. Alweer blijkbaar om Rose te vermaken besloot hij om haar 'sylphs' (=luchtgeesten) te laten zien. Hij verrichtte hiervoor de juiste handelingen, maar tot zijn teleurstelling kon Rose niets zien. Er was echter gek genoeg wel een ander effect. Rose geraakte in een soort tranceachtige toestand en sprak op een dromerige, maar zeer intense manier: "Ze wachten op je." De dag erop herhaalden zich dezelfde gebeurtenissen. Rose raakte weer in een soort trance. "Ze wachten op je." Nu voegde ze eraan toe: "Het gaat allemaal over een kind," en "Alles Osiris."

HORUS

Op 18 maart noteerde Crowley in zijn dagboek: 'Revealed that the waiter was Horus, whom I had offended and ought to invoke.' Hij vroeg zich af wat het precies kon betekenen. Mathers, de leider van de Golden Dawn, was in Crowley's ogen onder andere in moeilijkheden geraakt door een te grote toewijding aan Mars, die één aspect van de persoonlijkheid van Horus vertegenwoordigt. Om Rose te testen, liet hij haar Horus identificeren. Tot zijn verbazing, want zij bezat geen enkele kennis over de Egyptische godsdienst, lukte het haar. In het Boulak museum (wat tegenwoordig niet meer bestaat. Alles wat er stond, staat nu in het nationale Museum van Caïro) identificeerde zij de God met wie ze in contact stond aan de hand van een stèle, gewijd aan

Ra-Horakthy (=Ra-Hoor-Khuit, de verpersoonlijking van het Mars-aspect van Horus). Het museumnummer van de stèle was 566...

Crowley moest zich nu wel gewonnen geven en op 19 maart riep hij, op aanwijzingen van Rose, Horus op. Het bleek een verbezingwekkend succes. Hem werd medegegeeld dat er een nieuw tijdperk was aangebroken. Hij kreeg de opdracht een verbinding te vormen tussen de 'solar-spiritual force' en de mensheid.

Crowley interpreteerde dit als een teken dat de 'Geheime Meesters' van de Derde Orde van de Golden Dawn hem een boodschapper hadden gestuurd om hem de positie te geven die Mathers had verspeeld.

Het leek de dagen erna, alsof het effect van de boodschap wegebde. Hij probeerde er achter te komen wat de stèle precies in hield en liet de inscripties vertalen in het Frans door de assistent-curator van het museum. Daarna maakte hij er zelf poëtische parafrases van.

Toen echter kreeg hij van Rose, die nu eigenlijk zijn 'zieneres', zijn medium was geworden, de opdracht om op 8, 9 en 10 april precies om 12 uur 's middags, in de kamer te gaan zitten waar tot nu toe alles was gebeurd. Hij moest alles opschrijven wat hij hoorde en daarmee om één uur precies mee ophouden. Dat deed hij en in deze drie uren werden de drie delen van 'The Book of the Law' gedictieerd.

AIWASS

Het wezen wat hem het boek dicteerde was een bovenmenselijke intelligentie, Aiwass, of Aiwaz, genaamd. Volgens Crowley demonstreerde Aiwass een wetenschap of voorkennis die verder ging dan wat tot dan toe voor mogelijk werd gehouden. Hij gaf zelf, tijdens zijn leven, twee interpretaties van het wezen van Aiwass. Hij dacht inderdaad eerst dat het één van de 'Geheime Meesters' van de Derde Orde van de Golden Dawn was, later dat het zijn eigen 'Holy Guardian Angel', zijn 'hogere zelf' was. Hij heeft ook altijd beweerd dat hij niet meer was dan de klerk die opschreef wat de auteur, Aiwass, hem dicteerde. Crowley vereenzelvigde zich met Ankh-Af-Na-Khonsu, de gene die de stèle in het Boulak

Museum had beschreven. Deze schrijver/klerk had geleefd ten tijde van de 25e dynastie in het Egypte van rond 700 voor Christus. Als bewijs dat hij het niet zelf had geschreven noemde Crowley het feit dat er een groot verschil was tussen het verzorgde karakter van zijn eigen werk en het nogal 'rommelige' karakter van 'The Book of the Law'.

EEN NIEUW TIJDPERK

Het boek, of liever gezegd Aiwass, kondigde een nieuw tijdperk aan : Het Tijdperk van Horus. Afgelopen was het met het Osiris-tijdperk, het 'Tijdperk van de Stervende Goden', zoals Osiris, Adonis, Attis en Jezus. In het 'Horus-tijdperk' wordt Horus voorgesteld als Heru-Ra-Ha, een tweeling-vorm van Horus : Hoor-Pa-Kraat en Ra-Hoor-Khuit. Zij symboliseren respectievelijk 'Stilte' en 'Strijd'. Hoor-Pa-Kraat is de Griekse God Harpocrates, Horus-het-kind, afgebeeld als een kleine jongen met de linkerwijsvinger tussen of tegen de lippen. Eens in de 2000 jaar was er zo'n verandering. Voor het tijdperk van Osiris was er het tijdperk van Isis, de moeder, geweest.

Het nieuwe tijdperk, zo stelde Crowley, zou allerlei 'kinderlijke' eigenschappen en kenmerken hebben. Een absurde gevoeligheid voor pijn in combinatie met een lijden aan vreemde, betekenisloze angsten. Kenmerken zouden verder zijn : gewetenloosheid, wreedheid, hulpeloosheid, complete afhankelijkheid, onredelijkheid en grote, vaak onwezenlijke ambities. Crowley verwees hierbij later naar zaken als de twee wereldoorlogen, de Drooglegging in de V.S., de opkomst van communisme, fascisme en nationaal-socialisme. Maar ook andere maatschappelijke zaken zoals de populariteit van films, sporten kleding, zag hij als zaken om 'lastige kinderen' bezig te houden. 'Het Woord van de Wet is Thelema.' Thelema is grieks voor 'wil' en heeft de qabalistische getalswaarde van 93, net als een ander grieks woord 'Agape', wat 'liefde' betekent. Crowley maakte van Thelema een nieuwe religie, een nieuwe kosmologie en een nieuwe filosofie met he-

le andere ethische waarden en normen. Van die verandering, zo zeggen veel van zijn volgelingen, hebben we al veel voorbeelden gezien, met namen in de 'roemruchte' jaren zestig. Ook de heerschappij van Horus is echter beperkt. Hij zal worden opgevolgd door Maat, godin van de gerechtigheid.

DO WHAT THOU WILT

Zoals al gezegd, heeft het boek drie delen. De inhoud ervan is voor een groot deel gewijd aan voorschriften voor het aanbidden van de drie beschreven goddelijke figuren : Nuith, de Egyptische hemelgodin, meestal afgebeeld als een nachtelijke hemelkoepel met alleen haar voeten en handen op de aarde; Hadith, als haar concrete en zichtbare, mannelijke tegenpool, meestal afgebeeld als een gevleugelde globe in het hart van Nuith; Ra-Hoor-Khuit, de heerser over het nieuwe tijdperk.

Daarnaast staan er diverse profetiën in. Ra-Hoor-Khuit zegt over zichzelf : 'I am the warrior Lord of the Forties, the Eighties cower before me, and are abased.' ('The Book of the Law' 3:46). Ook staan er de uitspraken in die keer op keer in Crowley's latere geschriften terug komen :

- 'Do what thou wilt shall be the whole of the law.';
- 'Love is the Law, Love under Will.';
- 'Every man and every woman is a Star.';
- 'The word of Sin is restriction.'

Er stonden echter ook schokkende dingen in. Ra-Hoor-Khuit zei van zichzelf :

'I am in a secret fourfold word, the blasphemy against all gods of men.
Curse them ! Curse them ! Curse them !
With my Hawk's head I peck at the eyes of Jesus as he hangs upon the cross.
I flap my wings in the face of Mohammed & blind him.
With my claws I tear out the flesh of the Indian and the Buddhist, Mongol and Din.
Bahlasti ! Ompehda ! I spit on

Liber LXXVII

Z:

"the law of
the strong:
this is our law
and the joy
of the world."

AL. II. 21

- "Do what thou wilt shall be the whole of the law."
—AL. I. 40.
- "thou hast no right but to do thy will. Do that, and no
other shall say nay."—AL. I. 42-3.
- "Every man and every woman is a star."—AL. I. 3.

There is no god but man.

1. Man has the right to live by his own law—
to live in the way that he wills to do:
to work as he will:
to play as he will:
to rest as he will:
to die when and how he will.
2. Man has the the right to eat what he will:
to drink what he will:
to dwell where he will:
to move as he will on the face of the earth.
3. Man has the right to think what he will:
to speak what he will:
to write what he will:
to draw, paint, carve, etch, mould, build as he will:
to dress as he will.
4. Man has the right to love as he will:—
"take your fill and will of love as ye will,
when, where, and with whom ye will."—AL. I. 51.
5. Man has the right to kill those who would thwart
these rights.
"the slaves shall serve."—AL. II. 58.
"Love is the law, love under will."—AL. I. 57.

Aleister Crowley

your crapulous creeds.
Let Mary inviolate be torn upon
wheels : for her sake let all chaste
women be utterly despised among
you ! ' ('The Book of the Law',
3: 49 t/m 55).

Tenslotte staan er veel nogal
cryptische uitspraken in, bij-
voorbeeld : 'Aye ! Listen to
the numbers & the words : 4 6 3 8 A
B K 2 4 A L G M O R 3 Y Z 24 89 R P
S T O V A L. What meaneth this, o
prophet ? Thou knowest not; nor
shalt thou know ever. There cometh
one to follow thee : he shall ex-
pound it.' ('The Book of the Law',
2 :75,76). Crowley heeft veel gedaan
om de onduidelijkheden te verklaren.
Hij was tenslotte de 'profeet' waar-
over in bovenstaand citaat wordt ge-
sproken. Begrijpelijk is ook dat
veel van Crowley's navolgers zich op
deze en andere onduidelijkheden heb-
ben geworpen om zich zo de opvolger
van de 'profeet' te noemen.

CONSEQUENTIES

'The Book of the Law' was voor Crow-
ley de definitieve breuk met de Gol-
den Dawn. Bij zijn terugkeer in En-
geland stelde hij Mathers ervan op
de hoogte dat hij, Crowley, nu door
de 'Geheime Meesters' was uitverko-
ren om te fungeren als het zichtba-
re hoofd van de orde. Mathers rea-
geerde door demonen uit 'The Book
of the Sacred Magic of Abra-Melin
the Mage' op Boleskine, het huis
van de Crowleys af te sturen. Crow-
ley antwoordde met het oproepen van
krachten uit 'The Book of the Goetia
of Solomon the King', in dit geval
de 49 dienaren van Beëlzebub. Deze
braken, volgens Crowley, de macht
van Mathers in de magische hiërarchie.
De laatste zou nog 13 jaar leven zon-
der nog belangrijk magisch werk te
doen of nog iets bijzonders te publi-
cieren. Hij zou alleen in 1910 Crow-
ley nog een proces aandoen om te
verhindern dat deze allerlei Golden
Dawn rituelen in 'The Equinox' (het
blad wat Crowley in 1909 oprichtte)
zou publiceren. Tevergeefs.

In de eerste jaren na de ontvangst
van het werk, trok Crowley zich er
eigenlijk niet zoveel van aan. Na-
dat in juli 1904 Rose een dochter
had geboord, vertrok hij in het jaar
erop weer naar India om daar in

augustus de op twee na hoogste berg
ter wereld, de Kangchenjunga, te be-
klimmen. Vol goede moed gestart,
werd de onderneming helaas een
fiasco. Samen met Rose en dochter
reisde hij in de maanden erna door
China. Tijdens deze tocht leek hij
voor het eerst geconfronteerd te
worden met de boodschap van 'The
Book of the Law'. Hij verzette zich
er in feite tegen. Onder invloed
van zijn bezoek aan Allan Bennett
in 1901 was hij zelf steeds meer de
Boeddhistische filosofie toege-
daan. Al het bestaan is een vorm
van lijden. In 'The Book of the
Law' werd het tegendeel beweerd :
'Remember all ye that existence is
pure joy; that all sorrows are but
shadows, they pass & are done;(...)'
('the Book of the Law' 2:9).
Pas in de zomer van 1909 'bekeerde'
hij zich definitief tot de bood-
schap van 'The Book of the Law'.
Toen vond hij het manuscript op de
zolder van Boleskine terug, ter-
wijl hij op zoek was naar een paar
skies voor een vriend. Vanaf dat
ogenblik liet het hem echter niet
meer los. De rest van zijn leven
stond in het teken van het uitdra-
gen van de boodschap van het werk,
het ontcijferen van de mysteries
en het bedrijven van magie in het
kader van Thelema.

AT 31
Towards Samadhi

AT 31
"With pipe and purity"

O.T.O. EN SEXMAGIE

In april 1911 diende er een rechtszaak in Londen die de geschiedenis is ingegaan als de zaak 'Jones versus The Looking Glass'. De genoemde Jones was George Cecil Jones, vriend van Aleister Crowley en met deze mede-oprichter van een magische orde, de A.A.'. (Astrum Argentum of Zilveren Ster). 'The Looking Glass' was een schandaalblad wat door Jones werd beschuldigd van laster.

Het blad was in de herfst van het jaar ervoor begonnen met het schrijven van negatieve recensies over 'The Rites of Eleusis', een serie van zeven planetaire aanroepingen in Caxton Hall, Westminster.

Crowley had dit georganiseerd, onder andere om zijn nieuwe Australische vriendin, Leila Waddell, alias 'Laylah', de kans te geven om als violiste voor een publiek op te treden. Eén van zijn belangrijkste leerlingen, Victor Neuburg, was er ook bij betrokken, als danser.

In het vervolg van de recensies schreef 'The Looking Glass' allerlei akeligs over Crowley zelf.

Daarbij schroomde het niet om te suggereren dat hij met diverse van zijn vrienden homoseksuele relaties onderhield. Jones, een alom gerespecteerd man, met vrouw en kinderen thuis, liet dit niet op zich zitten en deed 'The Looking Glass' een proces aan. Jones verloor dit proces. Het was echter veelbetekenend voor Crowley's reputatie dat beide partijen er niet toe overgingen om hemzelf als getuige op te roepen. Het was de aanleiding voor de breuk tussen Crowley en diverse van zijn belangrijkste vrienden. Men begon het nadelig voor zijn carrière te vinden om met hem geassocieerd te worden.

In deze jaren voor de eerste wereldoorlog bewoog Crowley zich op zijn gemak door de 'betere kringen' van kunstenaars en hun aanhang in zowel Londen als Parijs. Zo leerde hij via de beroemde danseres Isadora Duncan een nieuwe liefde kennen. Hun kennismaking en een deel van hun verdere verhouding beschreef Crowley later in zijn occulte roman 'Moonchild'. Mary d'Este Sturges,

oftewel Soror Virakam (=Ik bouw op) bracht hem in contact met een astraal wezen, Abuldiz genaamd. Na Rose met Aiwass, was het dus nu Mary met Abuldiz. Dit contact kwam tot stand op het moment dat 'The Book of the Law' voor het eerst in 'The Equinox' gepubliceerd zou worden. 'The Equinox' was een tijdschrift wat Crowley in 1909, samen met een vriend, kapitein John Frederick Charles Fuller, had opgericht. De bedoeling was om in het blad het occultisme op een wetenschappelijke manier te benaderen.

Op 28 november in St. Moritz, Zwitserland, waar ze op vakantie waren, kreeg Crowley de opdracht van Abuldiz om een boek te gaan schrijven over magie. Het zou met het getal 4 te maken moeten hebben. Het duurde tot 13 december tot het gebod kwam om dat schrijven te doen in de buurt van Napels. Daar vonden ze inderdaad een villa en daar werden inderdaad delen 1 en 2 van 'Book Four' geschreven. Deel 1 handelt over Yoga en deel 2 gaat over de magische instrumenten die men nodig heeft om magie te kunnen bedrijven.

Delen 3 en 4 werden niet geschreven in Napels, mede omdat Mary en Aleister ruzie kregen en uit elkaar gingen. In de lente van 1912 dicteerde hij deel 3 aan 'Laylah', maar het bleef tot 1921 in de kast liggen. Toen herzag hij het op uitgebreide schaal. Pas in 1929 werd het uiteindelijk gepubliceerd als 'Magick in Theory and Practice'. Deel 4 bleef onvoltooid. Het had een uitgave van 'The Book of the Law' moeten worden met uitgebreide commentaren. Pas na zijn dood verscheen het deel wat af was als 'The Law is for All'.

Ook in 1912 publiceerde Crowley 'The Book of Lies', een boek vol gabelistische kennis, verwijzingen naar magische rituelen, woordspelingen, cryptogrammen en 'verhaaltjes' met dubbele en driedubbele betekenissen.

Na de publicatie ervan kreeg Crowley bezoek van ene Theodor Reuss, die zich presenteerde als hoofd van een occult genootschap, de Ordo Templi Orientis (O.T.O.). Hij beschuldigde Crowley ervan een

ritueel van de O.T.O. te hebben verraden aan het grote publiek. Crowley protesteerde en zei dat hij zo'n geheim niet kende. Daarop liep Reuss naar de boekenkast, pakte een exemplaar van 'The Book of Lies' en wees daarin op hoofdstuk 36, 'The Star Sapphire', een magisch ritueel.

Crowley beweerde later dat hij toen pas de seksuele symboliek van het geschrevene door kreeg.

Reuss wijdde Crowley in in de Alchemistische school die de seksuele vloeistoffen van mensen gebruikt en die het 'levenselixir' ziet als het product wat na de gemeenschap tussen man en vrouw uit de vagina te voorschijn komt. Ook het mengsel van sperma en menstruatiebloed wordt als een zeer sterk magisch 'elixir' gezien.

Crowley leerde met graagte alles wat Reuss hem hierover kon bijbrengen. Het bleek echter dat Reuss kennis voornamelijk theoretisch was. Hij wist bitter weinig over de praktijk.

Crowley aarzde geen moment om het geleerde in praktijk te brengen. Hij herschreef de bestaande rituelen van de O.T.O. en weefde ze rond de boodschap van 'The Book of the Law'. In zijn eigen leven kreeg de sex-magie meteen een hoofdrol toebedeeld. Er zijn binnen de Ordo Templi Orientis drie graden die zich specifiek met sex-magie bezig houden :

- VIII° : Magische Masturbatie,
- IX° : Hetero-Sexuele 'werken',
- XI° : Homo-Sexuele 'werken'.

Deze laatste graad werd, zoals zich wellicht laat raden, door Crowley toegevoegd. Er is overigens ook een X°, wat echter een soort 'eregraad' is om aan te geven dat iemand als 'Opperste en Heilige koning' leiding kan geven aan een O.T.O.-afdeling in een bepaald land of gebied. Zo werd Crowley 'The Supreme and Holy King of Ireland, Iona and the Britains that are in the sanctuary of the Gnosis'. De Engelse afdeling kreeg de naam 'Mysteria Mystica Maxima' en Crowley gaf zichzelf de naam Baphomet, volgens de overlevering de naam van de afgod die de middeleeuwse Tempeliers hadden aanbeden. Er waren natuurlijk ook nog

zeven voorbereidende graden om de aspirant-magier alle benodigde magische kennis te laten opdoen. Vanaf 1912 was al Crowley's seksuele handelen bedoeld als middel om bepaalde doelen te bereiken : Het vinden van een nieuwe 'Scharlaken Vrouw', het verkrijgen van geld, welsprekendheid en communicatie met de goden. In 'The Magical Record of the Great Beast' (zie boekenlijst) is een heel deel 'Rex de Arte Regia' (De koning over de koninklijke kunst) alleen maar gewijd aan het noteren van sex-magische handelingen. Zijn partners daarin waren zowel vrouwen (vriendinnen, maar ook hoeren die hij van de straat oppikte) als mannen (bijvoorbeeld in Turkse badhuizen). Soms masturbeerde hij.

Zijn eerste 'grote werk' in de XI° was met Victor Neuburg in Parijs, in januari en februari 1914. Dit was wat hij later 'The Paris Working' zou gaan noemen. Dit was een serie homo-seksuele magische 'opera' om Mercurius (alias Hermes, alias Thoth) en Jupiter aan te roepen, respectievelijk voor het verkrijgen van wijsheid en priesterlijke macht, ofwel inspiratie en geld. Neuburg, in trance en 'bezeten' door de god, beantwoordde als Mercurius vragen van Crowley.

Crowley en Neuburg hadden elkaar in 1908 voor het eerst ontmoet. Neuburg had tot op dat ogenblik ervaringen met spiritisme en helderziendheid. Al vanaf het begin van hun relatie leek het erop alsof Neuburg niets liever wilde dan dat Crowley richting zou geven aan zijn leven. Crowley, acht jaar ouder dan Neuburg was in alle opzichten diens meerdere. Hij wijdde Neuburg in, in zowel de magie als de homo-seksualiteit, waarbij hij het laatste zeer zeker ook sado-masochistische elementen aanwezig waren.

In 'The Paris Working' identificeerde Crowley de Christus van de Evangelien met Mercurius. 'In den beginne was het Woord.' Het woord als de Logos, Mercurius. Jezus en Mercurius zijn beide boodschappers. Tenslotte vergeleek hij het kruis van Christus op Golgotha, tussen de twee dieven (Hermes was ook de god van de dieven) met de staf van Mercurius, waar zich twee slangen omheen kronkelden.

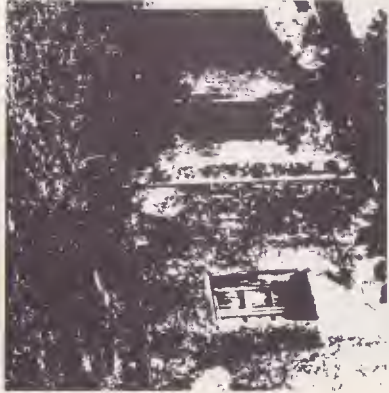
Delen van de riten waren duidelijk van sado-masochistische aard. Neuburg leed daar blijkbaar meer onder dan dat hij er genot aan beleefde. Niet lang na het einde van de riten, in februari 1914, brak hij

met de persoon Crowley. Voor een groot deel van zijn verdere leven echter zou hij de gevolgen van zijn relatie met 'Het Beast' onderkennen.

DE ABDIJ VAN THELEMA

Rond kerstmis 1919 keerde Crowley, na de oorlogsjaren te hebben doorgebracht in de Verenigde Staten, terug in Engeland. Hij had last van asthma en liet zich door een dokter heroïne voorschrijven. In die tijd was het nog niet algemeen bekend hoe schadelijk dit middel kon zijn als men het over een langere periode bleef gebruiken. Lang bleef hij niet in Engeland. Op 11 januari was hij al weer in Parijs, om daar te wachten op zijn vriendin Leah Hirsig. Hun verhouding was op de dag af precies een jaar daarvoor begonnen. Leah was zwanger van hun kind en beviel eind februari van een dochter, Anne Lea, bijgenaamd 'Poupée'. Terwijl zij in het ziekenhuis lag, woonde hij samen met Ninette Shumway, een vriendin van Leah, in Fontainebleau. Om de tijd te doden leerde hij de kinderen van Leah en Ninette (uit vorige verhoudingen) rotsen beklimmen. Hij was op zoek naar een plaats van waaruit hij zijn taak, de verkondiging van de 'Wet van Thelema', kon beginnen. Via de I-Ching probeerde hij aanwijzingen te vinden waar hij dan wel moest zijn. Hij koos tenslotte voor Sicilië. In maart moesten Leah en de baby voor verdere verzorging naar Londen en besloot hij om, samen met Ninette en de twee jongens naar Napels en vandaar naar Sicilië te gaan. Ze reisden naar Céfalu, waar ze de villa Santa Barbara konden huren. Het was een gebouw van één verdieping, opgetrokken uit steen, gepleisterd en wit geverfd. Dit gebouw werd de 'Abdij van Thelema', naar het voorbeeld van Rebelais. In 'Pantagruel en Gargantua' bouwt Gargantua's monnik een abdij in een land wat 'Thelema' heette. Boven de deur van die abdij stond 'Fay ce que vouldras', wat hetzelfde is als 'Do What Thou Wilt'. Een ander voorbeeld was Medmenham Abbey in West Wycombe, waar de 'Brotherhood of Saint Francis' bijeenkwam, onder leiding van Sir Francis Dashwood. Op 14 april arriveerden Leah en Poupée. Zes dagen later probeerde hij sexmagie met beide vrouwen te bedrij-

ven. Maar door de jaloezie tussen beide vrouwen mislukte het ritueel volkomen. De vrouwen begonnen vrijwel constant ruzie te maken. Crowley schreef in zijn dagboek: 'If God made man a little lower than the angels, he made women a lot lower than the animals.' Daarbij kwam de constante zorg voor de baby die vaak zo ziek was dat gevreesd werd voor haar leven. Het leven op Sicilië bleek niet ideaal te zijn. Er was een voortdurend gebrek aan geld en vaak ook liepen de dames elkaar, en daarmee ook hem, voor de voeten. Om aan de sfeer op de Abdij af en toe te ontsnappen, maakte hij af en toe uitstapjes naar Palermo. De hygiëne in de Abdij liet nogal wat te wensen over. Sommige bezoekers vonden het er ronduit smerig. Leah, die de magische namen van 'Alostrael' en 'Ape of Thoth' droeg, werd als eerste ziek, later gevolgd door bijna ieder ander die er kwam. Crowley zelf zag hierachter ook allerlei negatieve magische krachten aan het werk.

De dagen op Sicilië vulde hij met schrijven en mediteren. Een steeds grotere zorg daarbij werd zijn verslaving aan heroïne en cocaine. Dilemma daarbij was de vraag of hij, de grote magier hulp van anderen moest vragen om af te kicken. Hij mijmerde over de vrouwen in zijn leven en liet ze in gedachten allemaal de revue passeren. Daarbij stonden zijn 'Scharlaken Vrouwen' natuurlijk voorop. Zich geheel onderwerpend aan Leah schreef hij: 'I want the vilest thing in Her to be unspeakably hideous, base, disgusting, filthy, repulsive and obscene, so that I may give it the noblest, purest, loveliest, thing in me for its ugliest use. I want Her renker than a goat, and lewder than a monkey, so that mankind may take Her bestial bleating for the voice of God, Her obscene gesture for His benediction.' (The Magical Record of the Great Beast, p.178)

Voor een korte periode reisden Crowley en Leah via Palermo naar Tunis om daar te wachten op een nieuwe leerlinge. Dit was Jane Wolfe, een filmactrice waar Crowley veel van verwachtte. Ze kwam steeds maar weer niet opdagen. 'I certainly shall not wait more than two weeks for Jane; one only has to wait three for Syphilis herself,' schreef Crowley in zijn dagboek. Toen ze tenslotte wel kwam opdagen, stelde ze Crowley zeer teleur. Sexueel gezien zagen ze niets in elkaar blijkbaar, wel bleek Jane een van zijn betere leerlingen te zijn. Leah ondertussen liet hem bewijzen dat zijn verering voor haar niet alleen uit woorden bestond. Ze ontdekte zijn angst voor lichamelijke pijn en om die te overwinnen liet hij haar een brandende sigaret op zijn borst uitdrukken. Darna dwong zij hem haar uitwerpselen te eten. In de wereld van magie en mystiek is het meest pure het meest afschuwelijke en is het meest walgelijke het meest waardevolle. Hij maakte grapjes over Leah's kut, 'Hirsigs Vacuum Pump' en probeerde het haar naar de zin te maken door

Ninette ergens anders onder te brengen.

Poupée's gezondheid ging in september steeds verder achteruit en het kind werd naar Palermo gebracht, waar het op 14 oktober stierf. Van verdriet kreeg Leah een week later ook nog eens een miskraam. In alle wanhoop zocht Crowley naar een reden en vond dat er een zware zwarte negatieve magische stroming door de Abdij heen trok. Degene die deze stroming de Abdij had binnengehaald bleek Ninette te zijn. Zij werd in november een tijdlang verbannen van de Abdij.

Eigenlijk was er nooit een rustig moment. Geldgebrek en ziekten zorgden voor voortdurende problemen, naast het feit dat de aanwezigen niet altijd even goed met elkaar op konden schieten. Op 21 november arriveerde er een nieuwe leerling, Cecil Fredrick Russell, frater Genesthai, die onmiddellijk werd ingeschakeld bij de verschillende rites XI° O.T.O..

Van februari tot april 1921 verbleef Crowley in Parijs, op zoek naar een rijke vrouw om mee te trouwen. Hij slaagde daar niet in en keerde terug met de vage belofte van een aantal mensen die hij in Parijs ontmoet had, om op de Abdij op bezoek te komen. Daar aan-

gekomen werkte hij gestaag verder, onder andere aan wat later 'Magick in Theory and Practice' zou worden. In mei kende hij zichzelf de hoogst haalbare magische graad, die van Ipsissimus, toe.

Het betekende dat 'het hoogste' in Crowley nu een God was, anders gezegd: Crowley had zijn ontwikkeling voltooid en had contact gemaakt met zijn van oorsprong goddelijke kern. Het betekende overigens niet dat de mens Crowley daar veel beter van werd. Geldgebrek en heroïne-gebruik bleven bronnen van spanning en ongenoegen.

Eind juni kwamen Mary Butts en Cecil Maitland op bezoek. Zij waren het onder anderen die in Parijs hadden beloofd om te zullen komen. Ze namen deel aan de ceremonie van het bereiden van de zogenaamde 'Cakes of Light'. De bereiding ervan stond omschreven in 'The Book of the Law'. Het hield in de ogen van Mary Butts in dat haar een geitkeutel op een schaal werd aangereikt. Het ritueel duurde twee uur, waarbij een haan, die met de katholieke namen Peter Paul was gedoopt, werd geslacht. Tot Crowley's ongenoegen kwamen er ook een aantal mensen uit de omgeving kijken naar 'dat vreemde gedoe'. Een maand later arriveerde Frank Bennett. Hij had, zo zouden wij het nu wellicht noemen, allerlei psychische problemen. Hij hoopte dat 'Het Beest' hem ervan zou kunnen genezen door middel van een magische initiatie. Bennett's komst maakte de Abdijs overvol. Er was een tweede gebouw gehuurd, 'Under the Hill' genaamd, naar een semi-pornografisch verhaal van Aubrey Beardsley. Er moest iemand van het hoofdgebouw heen. Dit kleine gegeven bleek weer een bron voor ruzie en ongenoegen. Nu ging het om C.F. Russell, die als laagste in rang moest verhuizen, maar niet wilde. Zijn relatie met Crowley bekoelde daarvoor ernstig. Samen met Bennett zou hij later van Sicilië vertrekken om tenslotte in Amerika zijn eigen magische orde te beginnen. Ondertussen had Crowley wel succes om Bennett van zijn 'neurose' af te helpen. Zijn methode hierbij was om het ego als het ware te verkleinen, zodat het onderbewustzijn

een uitweg kon vinden en zijn eigen genezing kon verzorgen. Crowley ging er, net als Freud, van uit dat het onderbewustzijn actief was en niet alleen een passieve ontvanger van indrukken was. De sex-impuls is daarvan nog steeds het beste voorbeeld, ook al omdat het nu nog steeds door veel mensen als iets 'zondigs' wordt ervaren. Veel mensen denken dat seksuele lustgevoelens van buitenaf worden opgewekt, terwijl ze constant bij ons aanwezig zijn en ook voortdurend een uitweg zoeken.

Aan het eind van de zomer verlieten ook Butts en Maitland de Abdijs. Maar bij beiden was een tweeslachtig gevoel aanwezig van weinig geleerd te hebben en veel ontberingen te hebben moeten doorstaan. Zij vertelden onder andere het verhaal over de rite waarbij geprobeerd werd om Alostrael te laten neuken door een bok. Toen Crowley de keel van het onwillige beest had doorgesneden en het bloed over Leah's rug heen was gespoten, had zij aan Mary gevraagd: "Wat zal ik nu doen?" En Mary had geantwoord: "Als ik jou was zou ik een bad nemen."

In een soort evaluatie van de situatie vond Crowley dat hij eigenlijk, in de anderhalf jaar dat de Abdijs gevestigd was, weinig resultaat in het verkondigen van de 'Wet van Thelema' had gehad. Hij voelde nog steeds een soort van 'vormeloze verschrikking' verborgen in de directe nabijheid. Iets zorgde ervoor dat veel mislukte.

Dat gevoel werd nog versterkt door de jaloezie van Leah ten opzichte van een nieuw aspirant-lid, ene Erna. Nadat Erna hem voor de keuze had gesteld om op de Abdijs te blijven zonder haar of met haar mee te gaan naar Nice, vertrok zij tenslotte zonder hem. Een ramp bleek daarna het bezoek van de zuster van Ninette te zijn. Ze paste totaal niet bij de bewoners van de Abdijs en na vijf weken van geruzie, beval Crowley haar onmiddellijk te vertrekken. Op weg ervandaan ging ze bij de politie van Palermo langs om over van alles en nog wat te klagen. Het

hoofd van de politie kwam zelf langs, snuffelde wat rond en verdween tenslotte weer, zonder iets abnormaals te hebben ontdekt.

Eind januari 1922 vertrok hij weer naar Parijs. Hij was nu echt verslaafd en deze reis was er speciaal voor bedoeld om te proberen genezing te vinden. Er vanaf blijven echter betekende dat hij in toenemende mate asthma-aanvallen kreeg. Andere symptomen die hij ervaarde waren : een verschrikkelijke jeuk, overgeven, slapeloosheid en diarree. Zijn stelregel was dat hij niet wilde dat de drug hem beheerste, maar dat hij de drug wilde beheersen. Maar zijn zelfgenezing faalde, hij kon er niet vanaf blijven.

Het ging weer van kwaad tot erger op het moment dat Leah, ook al zwaar verslaafd, zich bij hem voegde.

Samen met haar vertrok hij in mei naar Engeland. Daar vonden ze vrij snel een appartement. Om aan geld te komen bood hij een vriend, Austin Harrison, redacteur van het literaire en culturele tijdschrift 'The English Review' aan om artikelen te gaan schrijven. Het eerste 'The Great Drug Delusion' verscheen in het juni-nummer van het blad. Hij ondertekende met 'A New York Specialist'. Ook in de juli en augustus nummers stonden artikelen van Crowley. Het geluk scheen hem nu ineens toe te lachen. Hij kreeg het aanbod om een roman te schrijven over de drughandel.

'The Diary of a Drugfiend' werd in één maand geschreven en in november gepubliceerd. Het boek trok nauwelijks aandacht, totdat James Douglas, een bekend 'ricol-journalist', het als onderwerp nam voor een moralistische scheldkanonade in het zondagsblad 'Sunday Express'. Hij beschreef het boek als een soort propaganda voor druggebruikers en riep op tot een verbod. Het boek is echter zeker geen 'propaganda' voor druggebruik. Het is eerder een reclame voor Crowley en de Abdij...

De volgende zondag viel de 'Sunday Express' weer aan. Nu had het blad Mary Butts geïnterviewd en kwam met een sensationeel verhaal over allerlei vreselijke orgies.

In Engeland had Crowley kennis gemaakt met een mogelijke nieuwe leerling en diens vrouw, Raoul Loveday en Betty May. Ze waren net getrouwd en naar Londen toegekomen, waar Raoul hoopte werk te vinden. Betty had Crowley al eerder ontmoet en had daar geen gunstige indruk van over gehouden. Toch kon ze Raoul niet tegen houden toen hij bij Crowley op diens Londense adres op bezoek ging. Crowley op zijn beurt was enthousiast over Loveday. Hij was de leerling die hij nodig had voor het verkondigen van de 'Wet van Thelema'. Betty ontdekte al gauw dat Raoul meer tijd met en bij Crowley doorbracht dan bij haar.

Midden oktober vertrok Crowley naar Sicilië. Daar wilde hij aan de 'Ape of Thoth' (Leah) en aan Soror Estai (Jane Wolfe) zijn autobiografie, de latere 'Confessions' gaan dicteren. Een maand later, op 26 november, kwamen Raoul en Betty aan. Zij werden toegelaten tot de Abdij en Raoul werd ingewijd in de A.A.A. en nam als magisch motto 'Aud' wat

Crowley zelf was ondertussen weer terug op Sicilië. Hij schreef een brief aan de uitgever van de krant, waarin hij er op aandrong om een 'eerlijke kans' te krijgen. Zijn eigen uitgever echter besloot om maar geen nieuwe edities van het boek te laten verschijnen.

'magisch licht' betekent. Voor Betty brak er een periode aan van teleurstelling in Raoul en van klagen over het voedsel en het sanitair. Bovendien vond ze de aanwezigheid van Crowley overheersend en benauwend. Raoul nam intensief deel aan alle riten van de Abdij. Hij hield zich streng aan het gebod dat hij zich bij elk gebruik van het woord 'ik' een snee in de onderarm moest geven. Zijn armen zaten al-

gaw onder de littekens. Crowley en hij scheerden hun hoofden kaal op een kleine lok op het voorhoofd na, wat de phallus zou moeten symboliseren, symbool ook voor de magische energie van Horus en de horens van Pan.

Begin februari 1923 bleken zowel Crowley als Loveday zich ziek te voelen. Mysterieuze kwalen brachten allerlei vervelende verschijnselen. Een dokter kwam en constateerde dat

Loveday ernstig ziek was. Betty reageerde hier nogal hysterisch op. Ze had een knallende ruzie met Crowley en wilde daarna Sicilië verlaten. Een briefje van haar dood-zieke man weerhield haar daarvan. Op 13 februari constateerde Crowley dat er een zware negatieve, zwarte magische sfeer over de Abdij hing. Drie dagen later stierf Raoul Loveday. Crowley was erg onder de indruk van de dood van iemand van wie hij opricht zoveel had verwacht. Betty echter gaf Crowley overal de schuld van en zodra ze terug was in Engeland (op 25 februari) gaf ze de schandaalpers alle 'ammunitie' om een grote aanval op Crowley in te zetten. Deze was zich daar op dat moment nog niet bewust van. Drie weken na de dood van Raoul lag hij nog steeds zwaar ziek op bed. De Abdij werd intussen bewoond door dezelfde drie mensen als in het begin. Ook Jane Wolfe was naar Londen vertrokken om daar hulp en nieuwe leerlingen te vinden.

Voorop in het met modder slingeren naar Crowley, die zich daartegen niet wilde, maar ook niet kon verdedigen, liepen de 'Sunday Express' en de 'John Bull'. Week na week verschenen er steeds sensationelere 'onthullingen' die vaak in nog overdrevenere vorm door Amerikaanse schandaalbladen werden overgenomen. Het gevolg was tenslotte dat Crowley op 23 april een bevel van de Italiaanse regering kreeg overhandigd waarin stond dat hij op 1 mei van dat jaar de Abdij en Sicilië diende te hebben verlaten. De Fascistische regering moest niets hebben van een excentrieke Engelsman die hun 'imperium' schandalen veroorzaakte.

Samen met Alostrael en een nieuwe leerling, Norman Mudd, week hij uit naar Tunis, toen nog Frans grondgebied. Ninette en de kinderen bleven achter op Sicilië. De uitwijzing gold in wezen alleen maar voor Crowley zelf.

Met de uitwijzing was eigenlijk een deel van Crowley's leven afgesloten. De verhouding met Leah had zijn beste tijd gehad en ook leerling Mudd kon maar voor een korte tijd zijn goedkeuring wegdragen.

Leah en hij trokken elkaar steeds meer de vernieling in door hun verslaving. Net zo lang totdat hij in zag dat het alleen beter ging als zij niet in de buurt was. In de eerste maanden fungeerde zij als boodschapper tussen Crowley en de Abdij. Maar eind 1923 was Crowley volledig uitgekeken op Tunis en besloot hij naar Parijs te gaan. Daar leerde hij niet al te lang daarna een nieuwe 'Scharlaken Vrouw' kennen. Leah en Norman Mudd verdwenen in de vergetelheid. Leah's zuster had ondertussen Leah's zoon al van Sicilië gehaald. Wat er verder met Ninette en haar kinderen is gebeurd, vermeldt de geschiedenis niet.

DE BEELTENIS VAN HET BEEST

DO WHAT THOU WILT

'I have doubted as to whether I am such a great Magician after all, even while smiling at the doubts of people who seem to expect me to bewitch cattle. I have just discovered the complete answer to both of us. I possess the power of causing spiritual crisis. This is of course the only thing that ever happened. produce your crisis in your man and the rest follows in due course. Note that I can do this in my absence. People instinctively recognize this power in me and are scared.'

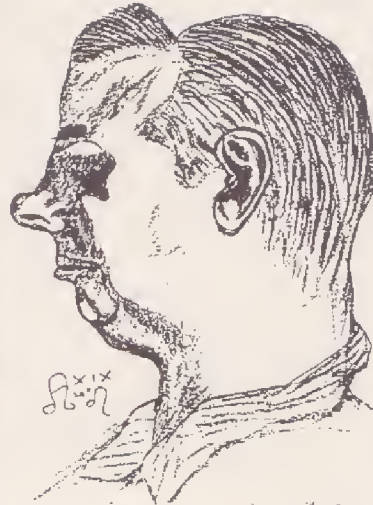
(The Magical Diaries, p.29)

Crowley schreef dit op 28 mei 1923 in zijn dagboek. Het was in een periode vol ellende, zonder uitzicht op verbetering. Hij zat met Leah en Norman Mudd, zwaar aan de heroïne verslaafd, in Tunis.

Aan het eind van dat jaar vertrok hij naar Frankrijk, naar Parijs. Daar was de ellende niet veel minder erg, maar hij kende er genoeg mensen om niet van de honger om te komen. De liefde voor Leah, die minstens net zo verslaafd was als hij zelf, was danig bekoeld en ook op Mudd kon hij eigenlijk niet meer rekenen, sinds deze al in Noord-Afrika verliefd op Leah was geworden. Zij kwamen ook naar Parijs, maar het bleek al snel dat Crowley ze liever kwijt was dan rijk. Hij leerde een nieuwe vlam kennen : Dorothy Olsen, die als magisch motto de naam 'Astrid' meekreeg. Met haar vertrok hij weer naar Tunis. Daar probeerde hij te profiteren van het feit dat de Theosofen in die tijd een nieuwe 'wereldleraar' trachtten te lanceren. Crowley beweerde dat niet Krishnamurti, maar hij 'To Mega Therion' de nieuwe 'Maitreya' was. Tevergeefs naar later bleek, hoewel het Crowley wel een nieuwe impuls gaf om verder te gaan met zijn werk. Het is in deze tijd dat Leah en Mudd voorgoed uit het beeld verdwijnen.

Crowley vond nu zijn heil in Duitsland. Daar was hij uitgenodigd door de O.T.O.-leden aldaar. Zij wilden hem als het ware keuren om te beslissen of hij geschikt was om de leiding van de O.T.O. op zich te nemen. Het zal geen verrassing zijn als ik zeg dat bleek dat de stemming, na de kennismaking met Crowley en zijn werk nogal verdeeld was. Uiteindelijk was ongeveer ééndertigste deel bereid hem zonder meer te volgen. Daarbij was Karl Germer, die Crowley gedurende de rest van diens carrière onvoorwaardelijk financieel zou blijven steunen en die na Crowley's dood het hoofd van de orde zou worden, en Martha Kuntzel, die later er van overtuigd zou raken dat Adolf Hitler haar magische zoon was.

Vlak na deze episode gingen Crowley en Dorothy Olsen uit elkaar. Het leek er veel op dat de druk van de 'functie' van Scharlaken Vrouw te groot was geweest. Een serie vrouwen volgde haar op. Om schuldeisers te ontlopen reisde hij in die jaren tussen Parijs, Tunis en Duitsland heen en weer.

Pas in de tweede helft van 1928 leek daar in positieve zin wat verandering in te komen. Een nieuwe Scharlaken Vrouw had zich aangediend : Maria Teresa Ferrari de Miramar, alias 'Old Nile', alias 'The High Priestess of Voodoo', uit Nicaragua. Er was ook een nieuwe, niet onbemiddelde leerling, Gerald Yorke, alias 'Volo Intelligere' en een nieuwe secretaris, Israel Regardie, alias 'The Serpent'. Crowley werkte nu aan het persklaar maken van 'Magick in Theory and Practice'. Karl Germer en Gerald Yorke beloofden het te zullen laten drukken, maar Crowley's reputatie bleek nog steeds zo slecht dat geen drukker het leek te willen doen. Toen het boek uiteindelijk, na veel moeite en omwegen tenslotte toch gedrukt werd, viel het nergens op. Dit tot grote teleurstelling van Crowley die er enorm veel van had verwacht. In april 1929, bijna op het moment dat het boek uit kwam, werd hij uitgezonden uit Frankrijk, op beschuldiging van bedrog en vanwege zijn slechte naam (hoewel sommige bronnen ook spionage voor Duitsland

als reden noemen). Hij vertrok naar België. Crowley kon makkelijk naar Engeland, maar Maria Teresa werd niet toegelaten. Ze besloten daarom maar naar Duitsland te gaan, om daar te trouwen, zodat ze wel Engeland binnen mocht. Ze trouwden in augustus 1929.

Het loek er veel op alsof Crowley aan het begin van de jaren dertig een hoogtepunt van zijn sinistere roem beleefde.

'It was said, with what truth I do not know, that when he entered the Café Royal, a silence fell upon everyone and none dared speak till the demon Crowley had sat down. His appearance, decidedly, provoked an attitude of awe : his bulk and cold staring eyes set in his fat, feminine face; his shaved head, oddness of dress, strange rings on his fingers, his sweet, slightly nauseous smell, and, fanially, that impalpable sense of a man which poets and occultists call aura - relentless, mocking. The aura of the Wanderer of the Waste and the Great Wild Beast. Among the Lamas of Tibet are those initiates who are said to have the power of hypnotizing and causing death from a distance.'

(J. Symonds, The Great Beast, p.412)

Sommige verhalen lijken van Crowley een figuur te willen maken als een soort boeman waarmee men brave, op-passende burgers bang kan maken. Met zijn 'hypnotiserende ogen' maak-te hij van onschuldige meisjes en brave, gehuwde dames zijn willoze slachtoffers.

Het misschien wel mooiste 'verhaal' is het rammelende verslag van Oliver Marlow Wilkinson van zijn belevenissen met Crowley. Oliver is de zoon van Crowley's vriend Louis Wilkinson. Crowley wordt in dit verhaal beschreven als een soort satanische engerd die het hele gezin Wilkinson in zijn greep wilde hebben. Hij vertelt daarin de anecdote dat Crowley mensen kon hypnotiseren om zich als hond te gaan gedragen.

Het 'mooiste' is echter dit :
'In some writings of Crowley's, found after his death, there is a description of a living Negro tied to a tree, and of the cutting of a hole in the Negro's stomach, and of the insertion of Crowley's penis into the

opening. Whether this particular description is of Crowley's imagination or of his practice is not relevant; the mind that conceived such ritual, would have practised such rituals.

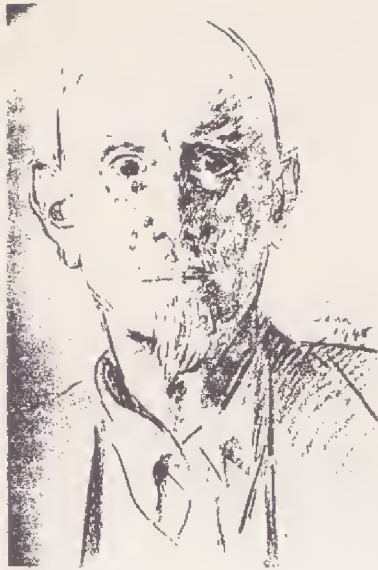
There is no doubt, that Crowley practised similar rituals, many such rituals, religiously.'

(Marlow, in : Men of Mystery, p.95)

Het lijkt veel op de beschuldigingen van de Engelse schandaalpers na de dood van Loveday op Sicilië. Crowley zou zelfs, tijdens zijn bergbeklimmingsexpedities, kennibalisme hebben bedreven !

Begin 1930 werd Crowley uitgenodigd voor een lezing aan 'The Oxford University Poetry Society'. Hij zou als onderwerp Gilles de Rais nemen, de maarschalk van Jeanne d'Arc en moordenaar van naar schatting 800 kinderen, een zwarte magiër bij uitstek, die in 1440 werd verbrand. Maar de lezing werd op last van 'hogerhand' afgelast. De publici-

teit die neer aanleiding ervan ontstond, bracht Crowley's naam weer volop in de belangstelling. De tekst van de lezing werd gedrukt en protesterende Oxford-studenten verkochten hem op straat. Het huwelijk met Maria Teresa hield niet lang stand. In Duitsland leerde hij de 19-jarige artieste Hanni Jaeger kennen. Daarmee reisde hij onder andere naar Portugal, alwaar hij de dichter Fernando Pessoa ontmoette. Crowley zelf had zich ondertussen steeds meer toegelegd op de teken- en schilderkunst. Hij probeerde tentoonstellingen van zijn werk te organiseren. In Londen lukte dat niet omdat geen galeriehouder werk van hem durfde ten toon te stellen. Wel was er in Berlijn een tentoonstelling. Daar hing onder andere een portret van de jonge Aldous Huxley. De overlevering wil overigens dat het Crowley was die Huxley voor het eerst van de mescaline liet snoepen.

Toen de scheiding met Maria Teresa rond was bleek ondertussen ook de verhouding met Hanni Jaeger zijn langste tijd te hebben gehad.

Maar niet alleen de 'Scharlaken Vrouwen' kwamen en gingen, ook zijn volgelingen en secretarissen deden dat. Crowley en Regardie kregen in '32 ruzie. Blijkens zijn biografie van Crowley had Regardie daar aan het eind van de jaren zestig nog steeds geen vrede mee. Hij behandelt daarin eigenlijk de Crowley die hem, Israel Regardie, beïnvloedde, niet de Crowley die hij in werkelijkheid leerde kennen.

Crowley zelf had het blijkbaar toch jammer gevonden om de sensatiebladen niet te kunnen vervolgen op het moment dat ze hem het vuur na aan de schenen legden. Het vervolgen wegens smaad kost geld, en dat had hij niet. Op 7 januari 1933 zag hij zijn kans schoon. Een boekhandel maakte reclame voor 'Moonchild' met een kaartje in de etalage waarop stond dat zijn eerste roman uit de handel was genomen na een aanval van de sensatiepers. Hij ging er achterheen en spande een proces aan. Dat won hij en hij kreeg £50 schadevergoeding. In het jaar erop probeerde hij het opnieuw. Nu was zijn doelwit de auto-biografie van een oude vriendin, Nina Hamnett. In dat boek 'Laughing Torso' werd Crowley op een niet onsympathieke manier beschreven, ook zijn abdijs werd genoemd en ze had erbij vermeld dat Crowley werd verdacht van zwarte magie. Reden blijkbaar voor Crowley om haar een smaad-proces aan te doen. Het werd een jammerlijke mislukking. Er kwam veel schokkends naar voren. Maar dat gold allemaal Crowley zelf. Verpletterend werkte de getuigenis van Betty May en het te voorschijn komen van zijn pornografische werk. De publiciteit rond dit proces maakte wel dat zijn schuldeisers hem konden vinden. Die lieten hem tenslotte failliet verklaren.

Voor zover het nog kon, bleef hij nog reizen. Naar Duitsland bijvoorbeeld, waar het niet lang meer zou duren voordat Hitler alle occulte organisaties verbood, ook de O.T.O..

Rond 1939 was het voorgoed afgelopen met het reizen. Het kostte Crowley moeite om toe te geven, maar ook hij werd ouder.

Toen de oorlog uitbrak was Crowley, zonder voorbehoud, aan de kant van de Engelsen te vinden. 'Ze' zouden die Hitler wel eens een lesje leren. De traditie wil overigens dat het Crowley was die het 'V-teken' aan het begin van de oorlog als symbool van overwinning voorstelde.

Verder besteedde hij zijn tijd aan het bijeen houden van de O.T.O., waarvan de belangrijkste afdelingen nu in de V.S. gevestigd waren. Hij kreeg vele brieven van vreemden die hem vroegen om raad. Zijn 'elixir of life' pillen, gemaakt onder andere van zijn eigen sperma, waren een bescheiden succes.

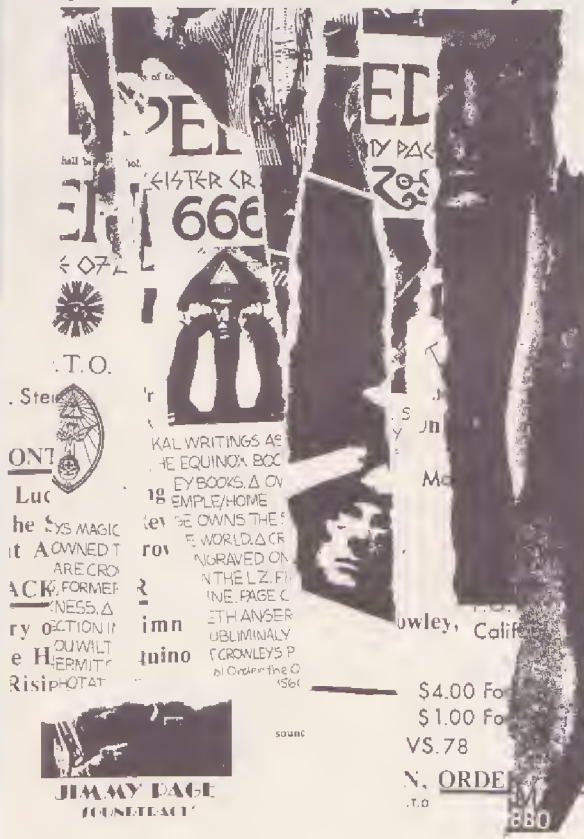
Hijzelf hield zich in die jaren voornamelijk bezig met zijn meesterwerk 'The Book of Thoth' over de Tarot. Het was een interpretatie van de Tarot volgens de qabalah en Thelema. De kaarten werden geschilderd door Lady Frieda Harris, alias 'Soror Tzaba' van de A.'.A.'. 'The Book of Thoth' werd in 1944 gepubliceerd in een editie van maar 200 stuks.

In april 1944 werd hij door de V-1's en V-2's uit Londen verjaagd. Van daar ging hij naar 'The Bell Inn', Aston Clinton, Buckinghamshire. Daar bleef hij tot januari 1945. Toen verhuisde hij naar Hastings, Sussex. Daar, in een pension 'Netherwood' verbleef hij tenslotte tot aan zijn dood.

Deel II :

THE ALEISTER CROWLEY'S CROWLEY & POP UNLEASHED IN THE (DOG BEATS GOD)

\$4.00 For
\$1.00 For
VS.78
N. ORDE
.T.O
880

door
A.H. Erlebbis

Zou Aleister Crowley, wanneer hij een eeuw later had geleefd, in een popgroep hebben kunnen gespeeld? Goed mogelijk, al lijkt hij me daarvoor teveel een solo-artiest. Functioneren als manager van een 'popgroep' deed hij voor korte tijd wél (in 1913), toen hij zijn toenmalige vriendin Leila (Laylah) Waddell, een Australische violiste, met haar damesgroepje 'The Ragged Ragtime Girls', door Oost-Europa begeleidde.

Hoe dan ook, het is de popmuziek die vaak voor de (on)regelmatig opkomende en neergaande populariteit van de man/god en diens religie heeft gezorgd - 'want' toen Crowley stierf, reïncarneerde hij toen in Jimmy Page? David Bowie? Genesis P. Orridge? David Tibet? Sandy Robertson, dichter en rock-journalist - met name voor het Engelse muziekblad Sounds, publiceerde in 1988 'The Aleister Crowley Scrapbook', een vermakelijk boek wat bestaat uit curiositeiten - zoals het woord 'scrapbook' al verraaft. In dit boek bevindt zich naast 'The Fictional Crowley' en 'Crowley on Film', tevens een hoofdstuk wat 'The Crowley Industry; Rock and Beyond' als titel draagt. Het is dus met name dit hoofdstuk waar mijn artikel uit voortvloeit, terwijl ik tegelijkertijd denk Robertson's hoofdstuk te kunnen aanvullen. Zijn tekst begint als volgt:

'Aleister Crowley continues to exert a profound fascination, not least on the rock stars who can afford to indulge themselves in his style.'

Een wat vreemde stelling; ik ken meer dan genoeg mensen die zijn 'stijl' volgen met behulp van een 'vrij' beroep, de sociale dienst en/of de (soft) criminele sector.

I.
Robertson's geschiedschrijving begint niet in 1967. Wel verschijnen er in dat jaar twee belangrijke

LP's. Ten eerste is dat 'Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band' van The Beatles, waar op de hoes Crowley's hoofd prijkt (tweede hoofd links boven). Tweedens wordt The Rolling Stones 'Their Satanic Majesties Request' genoemd. Robertson begint hier een warrig verhaal, waar zowel de cineast Kenneth Anger als Anton La Vey, Hongaars opperhoofd van de Amerikaanse Satanskerk, bij gehaald worden. Maar uiteindelijk wordt er geen enkel bewijs genoemd wat wijst op de connectie Crowley-Jagger. Wanneer ik mijn fantasie laat gaan, kan ik me wel degelijk voorstellen dat Brian Jones behekst was door Crowley... Maar wie zal het zeggen? (Zoals bekend mag heten verdronk Jones in zijn zwembad toen The Stones opnieuw op wereldtournee wilden.)

Robertson's geschiedschrijving begint niet in 1967, want tussen de regels door verwijst hij naar de in de jaren '60 actieve jazzrocker Graham Bond, die dacht dat hij Crowley's onwettige zoon was, en onder mysterieuze omstandigheden voor een razende metro sprong. Een artikel in het Engelse muziekblad NME, daterend uit 1974, vertelt ons meer, ondanks de bekende misinterpretaties van de schrijver omtrent magie in het algemeen en Crowley in het bijzonder. Zo leer ik uit het artikel dat Bond zong, en de altsaxofoon en toetsen bespeelde, bijvoorbeeld in gezelschap van een drummer als Ginger Baker en gitarist John McLaughlin. Wat ik verder lees betreft met name de bekende 'involvement' van een muzikant met drugs, en zogezegd zijn interesse voor Crowley, zoals blijkt uit de titel die hij aan één van zijn LP's gaf: 'Holy Magick'. Ook dit artikel meldt dat Bond dacht dat hij Crowley's onwettige zoon was, tot dat iemand hem er op wees dat dat gezien het leeftijdsverschil helemaal niet mogelijk was. Verder wijst de tekst op een neergaande carrière als gevolg van een overmatig drank- en drugsgebruik en slecht management. Maar begin 1974

was er sprake van een nieuwe start: Bond was 'clean'. Hij zou in die tijd ook constant 'no More Magick - it's back to rythm 'n blues' hebben gezegd tegen wie het maar horen wilde. Hierop volgt alleen nog die door niemand voorziene sprong. Dat krijg je d'r nou van, zou ik bijna willen beweren.

In 1971 verschijnt de LP 'Hunky Dory' van David Bowie. Hierop staat het lied 'Quicksand', waaruit de volgende zin: 'I'm closer to the Golden Dawn/immersed in Crowley's uniform of imagery'. Robertson voegt eraan toe: 'The approach is neither vulgar nor exploitative.' Hiermee doelt hij met name op Ozzy Osbourne, die eveneens over 'Mr. Crowley' zingt. Volgens Robertson is er bij Osbourne sprake van sensationisme en winstbejag. Ik denk dat Osbourne hiermee niet veel verschilt van Bowie. De laatste weet het hooguit op een intelligentere manier te verpakken.

Wat dit tijdperk betreft is de laatste de beste, natuurlijk Jimmy Page, de gitarist van Led Zeppelin. Aangezien hij nog het meest door Crowley lijkt te zijn 'gehypnotiseerd', wil ik hier een folder aangaande Page's soundtrack voor Anger's film 'Lucifer Rising' citeren:

'Jimmy Page studied Crowley's magickal writings as a schoolboy / At one time owned the Equinox Bookshop in London, specializing in rare Crowley books (het is algemeen bekend dat 'Equinox' Crowley's favoriete boekhandel was - AH)/ Owns and is restoring Crowley's former temple/home Boleskine House, on the Lock Ness/ Page owns the second largest Crowley book collection in the world/ Crowley's Thelemic motto 'Do What Thou Wilt' is engraved on Page's Led Zeppelin III LP/ Page's Hermit scene in the L.Z. film 'Song Remains the Same' was shot at Boleskine/ Page composed & recorded the soundtrack for Kenneth Anger's Crowleyian film 'Lucifer Rising', and appears subliminally in the

Do what thou wilt shall be the whole of the Law.

LED ZEPPELIN

JIMMY PAGE DISCIPLE OF ALEISTER CROWLEY

Zoso

666

O.T.O.

Δ JIMMY PAGE STUDIED CROWLEYS MAGICCAL WRITINGS AS A SCHOOL BOY. Δ AT ONE TIME OWNED THE EQUINOX BOOKSHOP IN LONDON, SPECIALIZING IN RARE CROWLEY BOOKS. Δ OWNS AND IS RESTORING, CROWLEYS, FORMER TEMPLE/HOME BOLESKINE HOUSE, ON THE LOCKNESS. Δ PAGE OWNS THE SECOND LARGEST CROWLEY BOOK COLLECTION IN THE WORLD. Δ CROWLEYS THELEMAIC MOT TO "DO WHAT THOU WILT" IS ENGRAVED ON PAGES LED ZEPPELIN III L.P. Δ PAGES HERMIT SCENE IN THE L.Z. FILM, SONG REMAINS THE SAME WAS SHOT AT BOLESKINE. PAGE COMPOSED & RECORDED THE SOUNDTRACK FOR KENNETH ANGERS CROWLEYIAN FILM, LUCIFER RISING, & APPEARS SUBLIMINALLY IN THE FILM, HOLDING THE STELE OF REVEALING, STAREING AT CROWLEYS PHOTO
For more information on Page or Crowley's Secret Magiccal Order the O.T.O.
Write: BOLESKINE O.T.O. P.O. BOX 94 CARMICHAEL, CALIFORNIA, 95608
Details \$1. Love is the law, love under will.

film, holding the Stele of Revealing, staring at Crowley's photo.'

In de Led Zeppelin-biografie wordt vrij schaars ingegaan op Page's Crowleyaniteiten. Een wellicht gelukkig maar. Natuurlijk vraagt de schrijver zich af of Page's inlatingen met magie de oorzaak was van drummer John Bonham's dood, die hij in 1980 vond in zijn eigen (naar overheersend alcohol ruikende) kots.

II.

Een mijlpaal in Robertson's geschiedschrijving vindt plaats in 1977.

'The five punks set off for the Roxy, a punk rock venue situated in Covent Garden. When they got there, they joined the large queue of fantastically dressed people. Each person tried to be more disgusting or weird than the next. There were many fights and scuffles in the queue, although none were serious. One of the favorite pastimes of Adolph and his friends was insulting the straight people who walked past the queue, although that wasn't half as much fun as jeering at the rich and famous personalities who walked past the queue to check their names on the guest list. Adolph hated these people who seemed to him to be nothing more than a bunch of posers and 'plastic' people. Adolph despised the rock stars and groups, such as the Who and Led Zeppelin. They talked about fighting the system and capitalism but always ended up as rich as millionaires, giving away backstage passes to the Queen and Elizabeth Taylor.'

(Gideon Sams - 'Who now wants to become a brain surgeon' - The Punk, Corgi Book, 1977)

Dat het cultuurverschijnsel Punk meer en meer wordt onderzocht door allerlei wetenschappers komt mij mooi uit en zal me verder een zorg zijn. Een mooi voorbeeld vond ik niet lang geleden in filosoof Henk Oosterling's boek 'De Opstand van het Lichaam', waarin hij (Georges) Batailliaanse aspecten vindt in Punk.

Maar de vraag is hier waarin typische Crowleyaanse aspecten op Punk van toepassing zijn. Eén van de eerste punkplaten die ik indertijd kocht was -god vergeef het me- 'Geef voor New Wave', een bij elkaar geraapt zootje artiesten op wie de platenmaatschappij graag het etiket 'New Wave' (of 'Punk', dat maakte toen nog niet zoveel uit) wilde plakken. Eén van de groepen heette 'Eddie and the Hot Rods', op de verzamelaar ver- tegenwoordigd met hun single 'Do anything you wanna do'; op het singlehoesje prijkte Crowley's hoofd. Op het singlehoesje van 'Happy Now' van de groep The Stiff Kittens prijkt eveneens Crowley's hoofd. Joy Division- studenten weten dat er voor Joy Division de naam Warsaw werd gebruikt, en daarvoor The Stiff Kittens. Maar niemand weet iets van deze single. Op Killing Joke's 'Revelations' LP wordt het volgende gezongen: 'how it's not on 93rd street always misses golden opportunities' (Land of Milk and Honey). Er is een meer voor de hand liggende aanwijzing aangaande Crowleyaanse aspecten bij Killing Joke. Ik denk aan het nummer 'Fall of Because', die de kenner meteen zal doen denken aan 'The Book of the Law': 'Enough of because! Be he damned for a dog!' (L.L. III:33).

Tot zover Punk of wat daar ook voor mag doorgaan. De 'echte' Crowleyaanen maakten in die tijd geen Punk, maar zogenaamde Industriële muziek. Gesimplificeerd: Terwijl de punks de gevestigde rockmuziek op de hak namen, zo deed de groep Throbbing Gristle dat met de elektronische muziek, om een groep als The Alan Parsons Project maar te noemen. De leden van T.G. waren Chris Carter, Peter Christopherson, Cosey Fanni Tutti en Genesis P. Orridge. Bewijzen voor de invloed die Crowley had op T.G. zijn niet moeilijk te vinden, afgaande op songtitels als 'Looking for the OTO' en 'Vision and Voice'. Op sommige van hun live LP's hoor je dat ze Crowley's rituele gezangen

op band lieten meedraaien tijdens hun spel. Hun 'school' werd al snel uitgebreid met bijvoorbeeld 23 Skidoo (zie 'The Book of Lies'). Met deze muzikale stroming leek Crowley steeds meer 'algemeen goed' te worden. Zeker toen T.G. zich in 1981 opsplijste in Chris 'n Cozey en Psychic TV / Temple of Psychick Youth (T.O.P.Y.).

De originele gedachte leek toen dat Psychic TV het aantrekkelijke muzikale lokkertje moest worden om leden te vergaren voor hun magische orde, T.O.P.Y., geïnspireerd door de OTO, alsook William Burroughs' beschrijving van 'Academy 23' in zijn boek 'The Job'. Een typisch voorbeeld was de initiatie: het rituele kerven van vier sneden in de bovenarm - het symbool van T.O.P.Y. bestaat uit één staande balk en drie dwarsbalken. Iets dergelijks gebeurde al bij Victor Neuburg (om niet verder in de geschiedenis te zoeken), een leerling van Crowley, die elke keer wanneer hij 'ja' of 'nee' zei, zich in zijn arm moest snijden. Over T.O.P.Y. valt zeer veel te schrijven. Ik ben dat niet van plan. T.O.P.Y. bestaat nog steeds en zij weten het beter te vertellen dan ik: T.O.P.Y. c/o Rapid Eye, P.O.Box 23, Brighton BN2 4AU, East Sussex, England. In Nederland: T.O.P.Y.N., Postbus 21403, 3001 AK Rotterdam.

Al helemaal in de Crowleyaanse traditie van niet rustig op je kont blijven zitten, past het volgende verhaal. Niet lang na de oprichting van T.O.P.Y. vertrekken drie belangrijke steunpilaren. Peter Christopherson en John Balance storten zich op Coil, om zich op die wijze volledig te kunnen wijden aan waarvoor Crowley binnen de OTO de 11de graad had ingesteld: homoseksuele magie. Op hun eerste plaat 'How to Destroy Angels (Ritual music for the accumulation of male sexual energy)' prijkt een citaat van Crowley: 'The Price of Existence is Eternal Warfare'. De plaat werd uitgebracht door het Belgische L.A.Y.L.A.H. Anti-Records.

De derde steunpilaar, David Tibet, heeft dan inmiddels zijn eigen groep om zich heen verzameld, bestaande uit telkens wisselende muzikanten: John Balance (Coil), Steven Stapleton (Nurse With Wound), Fritz Haäman (23 Skidoo), Steve Ignorant (Crass) en Annie Anxiety, om er een stel te noemen. Current 93 heet Tibet's groep, wat op zich al een link met Crowley legt, aangezien 93 één van Crowley's sleutelgetallen was. Ook gezegd mag worden is dat het Tibet was die Crowley's stem op plaat heeft gezet. De LP heet 'The Hastings Archives' en bevat een verzameling gedichten en rituele gezangen. Robertson: '(...) Current 93, a real Crowley cult band if ever there was one.' Inderdaad, het lijkt tegenwoordig passé om als popmuzikant nog te verwijzen naar Crowley. Een ieder die niet doet wat hij of zij wil, loopt steeds meer het risico voor stommeling te worden aangezien.

In bovenstaand artikel heb ik één en ander niet genoemd, vergeten of nog niet ontdekt. Mick Jagger's soundtrack voor Kenneth Anger! 'Aumgn' van de groep Can! Er komt geen einde aan, dus maak ik dat hierbij in overeenstemming met mijn wil....

**KENNETH ANGER'S
LUCIFER RISING
UNLEASHED IN THE WEST**

**JIMMY PAGE
SOUNDTRACK**

12 IN. Stereo E.P. Pressed on Quality Vinyl! Extended Play 23 Minutes
1800 Numbered First Editions Unleashed

B/W FRONT COVER Money Orders Only, Payable to
Blue-Lip Lucifer Rising frame of Jimmy Page holding the Sistrum of Breasting (718) white
Boleskine House Records
gazing at Aleister Crowley's wretched photo.

B/W BACK COVER P.O. Box 94, Carmichael,
Boleskine House, Equinox Bookstore, and California 95008 U.S.A.
A Gallery of rare Jimmy Page, Aleister Crowley, and
Lucifer Rising Sistrum. INCLUDES
\$1.00 For postage & handling
\$1.00 For each additional album

\$19.95

LITERAL vs. LEGIS CH.2 VS. 78

SECURE A NUMBERED EDITION. ORDER ASAP!

KENNETH ANGER EN DE

CROWLEY-CONNECTIE

Crowley en Film

Op 25 september, het was op een zaterdag, schreef Aleister Crowley in zijn dagboek :

'I had an idea for a film, 'The Tailor', where a mean meek little man, say the girl's father, despised and forgotten in the course of the film, strikes a cunning blow at the end. The interest is absorbed by the fight of two men for the girl, and then the tailor pops up, and sticks his scissors in her jugular.' (Magical Record, p.272)

Hij was in films en het schrijven van scenario's geïnteresseerd geraakt, onder andere door de aanwezigheid, op zijn Abdij op Sicilië, van Jane Wolfe, een film-actrice. Hij legde haar zijn probeersels voor en was tevreden over zichzelf toen zij zijn scenario's goed keurde. Er is vrijwel niets over gebleven van die probeersels. Het enige wat ik heb kunnen achterhalen is een soort van samenvatting van een film die 'Odd Boots' moest gaan heten. Voor de rest is er niets in zijn nalatenschap terug te vinden...

Film en Magie I

Film is het magisch medium bij uitstek. In een vage gelijkenis met het oeroude schaduwspel in Plato's grot volvoeren op mensen gelijkende wezens als in een trance de wil van een onzichtbaar blijvende verhalenverteller. De regisseur is de magiër bij uitstek, die al naar gelang de gecompliceerdheid van zijn ritueel, al dan niet ingewikkelde handelingen kan laten verrichten. De spelers lijken vaak niet meer dan marionetten. Filmmakers kan men over het algemeen ruwweg in twee, in elkaar overlopende, categorieën indelen :

1. Zij die menen een 'eigen' werkelijkheid te scheppen (subjectief).
2. Zij die menen 'de' werkelijkheid weer te geven (objectief).

In beide gevallen kan men stellen dat de filmmaker probeert de kijk op de werkelijkheid van de toeschouwer te veranderen, in het eerste geval direct door middel van het medium film zelf, in het tweede geval door middel

van hetgeen men laat zien. In dat tweede geval praat men onder andere ook over de documentaire, het lijkt op een 'officiële' versie van gebeurtenissen.

Dezelfde indeling kunnen we ook maken als we kijken naar de middelen die een filmmaker ten dienste staan. Misschien is het juist om te zeggen dat hoe primitiever de middelen zijn, hoe persoonlijker het eindproduct over het algemeen is. Stijl zal een hoop moeten vergoeden? Het is in ieder geval de persoonlijkheid van de filmmaker die van doorslaggevend belang is. Hij zal ons moeten 'dwingen' om naar zijn film te kijken.

Undergroundfilm

In de jaren '50 ontstond er in de Verenigde Staten een toenemende beweging van jongeren die meer persoonlijke vrijheid wilde. De eerste sporen waren al in de tweede helft van de jaren '40 te vinden. Toen waren het enkelingen die hun onlustgevoelens trachtten kwijt te raken in reizen. Het was het ontstaan van de 'Beat Generation'. De interesse in oosterse mystiek nam toe, samen met druggebruik en andere zaken die het bewustzijn verruimden of veranderden. Er ontstond het idee dat de wereld 'rijp' was voor een nieuw soort mens, ruimdenkender, vrijer, vredelievender en ook blijer. Interesse in figuren als Aleister Crowley nam explosief toe.

Analoog aan die ontwikkeling, was er ook een beweging van wat men 'Underground-films' is gaan noemen. Geïnspireerd door ontwikkelingen van onder andere Dada en het Surrealisme, ontdekte men als het ware opnieuw het medium film. Men dwong het publiek om opnieuw naar films te leren kijken. Een nieuw soort symbolisme leek te ontstaan, waarbij de kunstenaar het publiek wilde leren om de zaken te zien zoals hij ze zag. Daarbij ging de intentie voor de kwaliteit. De films werden gemaakt met vaak uiterst primitieve middelen. Een andere drijfveer was om te breken met het monopolie wat 'Hollywood' leek te hebben op wat een film moest zijn en hoe die er uit moest zien.

De Undergroundfilms waren niet commercieel. Men wilde niet in de eerste plaats het publiek vermaken. Daarbij kwam dat men in feite alles zelf deed en niet onderworpen was aan het gezag of de ideeën van een producer die uit naam van een grote maatschappij de film vooral wilde verkopen. In tegendeel, doordat de films ongcensureerd waren en vaak ook experimenteerden met het tijd-ruimte idee, veroorzaakten een aantal van de eerste Undergroundfilms nogal wat opschudding.

De films waren veelal een verslag van spontane gebeurtenissen, waarbij alleen het kader vast stond. Op het moment dat er wel sprake was van een script, bleek dat dat zo moeilijk te verfilmen was, dat een filmmaker toch weer op eigen inzichten af moest gaan. Toch was er vaak een mate van herkenbaarheid aanwezig: de acteurs moesten zelf improviseren; iets wat in het theater al langer een gewoonte was.

Pas op de montagetafel konden de filmmakers er al dan niet toe besluiten om hun beelden te regisseren.

Film en Magie II

Het occulte, het magische is veelvuldig als onderwerp in films aan bod geweest. We hoeven hierbij alleen maar te denken aan gigantische hoeveelheden weer uit de dood verrezzen zombies, vampiers en weerwolven aan de ene kant en fantasy-films met almachtige tovenaars, magische zwaarden en betoverde prinsessen aan de andere kant. Het aantrekkelijke hierbij is blijkbaar dat films dingen zichtbaar kunnen maken die in het 'normale' leven onzichtbaar blijven of misschien wel helemaal niet 'echt' zijn. Voor de kijker is het plezierig om te weten dat de wezens op het doek in een heel andere wereld leven dan hijzelf. Ook al bestaat heel even de illusie dat dat niet zo is.

Tovenarij door het beeld zelf blijft echter een (wens?) droom. In de middeleeuwen, maar zeer zeker ook daarna, trachtte men mensen te betoveren door middel van magische beelden, diagrammen met vreemdsoortige lettercombinaties. Het lijkt er soms

op alsof sommige filmmakers datzelfde effect proberen te bereiken door middel van een soort collage van beelden.

Kenneth Anger

Een filmmaker die veel energie en magie in zijn films stopt, en dat bovendien doet op een manier die filmcritici deden besluiten hem in te delen bij de al eerder beschreven 'Underground'-filmmakers, is Kenneth Anger.

Anger werd geboren in 1930, in Santa Monica, Californië. Hij groeide op in Hollywood, waar hij als een kindsterretje te zien is, onder andere in een versie van Midsummer Night's Dream. Zelf zegt hij al op 7-jarige leeftijd een eerste film te hebben gemaakt met de 16mm camera die z'n ouders net hadden gekocht. Andere films en filmpjes volgden elkaar op. Op 17-jarige leeftijd maakte hij zijn eerste belangrijke film, Fireworks, bij zijn ouders thuis opgenomen die

toen drie dagen en nachten weg waren voor de begrafenis van een familielid. Het is eigenlijk een 15 minuten durende sado-masochistische droom van een homoseksuele jongen.

'In the film a boy, played by Anger, is spectacularly beaten up by sailors. His heart is torn from his entrails and revealed to be an electric meter. And when the penis of a sailor becomes a shooting candle, Anger turns into a tinsel-laden Christmas tree in ironic ecstasy.'

(Renan, p.87)

Naar aanleiding van het zien van deze film werd Anger door Jean Cocteau uitgenodigd om naar Frankrijk te komen. Daar begon hij aan de verfilming van Maldoror. Het was het eerste van vele projecten waar Anger aan begon, zonder het af te willen of kunnen maken.

In 1953 maakte hij Eaux d'Artifice, door Anger zelf omschreven als een 'Hide and Seek in a night-time labyrinth of cascades, balustrades, grottoes, and leaping fountains, until the searching figure and the fountain become one.'

(in : Renan, p.108)

De film is opgenomen in zwart-wit, maar afgedrukt op kleurenfilm door een blauw filter en daarna met de hand ingekleurd. De zoekende figuur, de 'Waterheks', aangekleed als een hofdame in barok-kledij, was in werkelijkheid een van het circus gehuurde dwerg, gekozen om de schaal van de tuinen nog ruimtelijker te maken. Het maanverlichte landschap was in werkelijkheid opgenomen gedurende middagen.

Het is wellicht in deze tijd geweest dat Anger geïnteresseerd raakte in de ideeën en de figuur van Aleister Crowley. In 1955 maakte hij voor de Britse televisie een documentaire over de Abdij van Thelema op Sicilië, waarbij hij de schilderijen van Crowley op de muren en deuren ontdeed van het er over heen gewakte witte pleisterwerk.

In het jaar ervoor bracht hij zijn eerste versie van Inauguration of the Pleasure Dome uit. Anger zelf:

'Lord Shiva, the Magician, wakes. A convocation of Theurgists in the guise of figures from mythology bearing gifts : The Scarlet Woman, Whore of Heaven, smokes a big fat joint; Astarte of the Moon brings the wings of snow; Pan bestows the bunch of Bacchus; Hecate offers the Sacred Mushroom, Yage, Wormwood brew. The vintage of Hecate is poured; Pan's cup is poisoned by Lord Shiva. The ORGIA ensues; a Magick masquerade party at which Pan is the prize. Lady Kali blesses the rites of the Children of Light as Lord Shiva invokes the Godhead with the formula, 'FORCE AND FIRE'. Dedicated to the Few; and to Aleister Crowley; and to the Crowned and Conquering Child.'

(in : Rowe, p.124)

Van deze film bestaan een aantal versies. De eerste eindigde met drie verschillende beeldschermen, waar op elk van de schermen zes over elkaar heen lopende beelden waren te zien. In 1966 maakte hij er een nieuwe, 'psychedelische' versie van, waarin

alles op één scherm te zien is. Na Inauguration maakte hij in 1964 zijn misschien wel bekendste en beruchtste film : Scorpio Rising. Het is een film over homosexualiteit en motoren met als geluid 15 Amerikaanse tophits uit het begin van de jaren zestig.

'He saw pop songs, drugs use, motorcycle artists, the teen-age fed of Nazi-symbols, and so on, as strong manifestations of fomenting demonic forces.'

(Renan, p.109)

Anger lijkt naast magie gebiologeerd door de energie en de kracht opgewekt door machines. Scorpio Rising geeft een soort geïdealiseerd beeld van machines. Door de manier van filmen en monteren (er zitten bijvoorbeeld stukken van een film over het leven van Jezus doorheen gemonteerd, samen met beelden van Marlon Brando uit 'The Wild One', James Dean en Adolf Hitler) krijgen de machines en de onderdelen iets fetisch-achtigs.

Anger zelf over deze film en de link met magie :

'A conjuration of the Presiding Princes, Angels and Spirits of the Spheres of MARS, formed as a 'high' view of the Myth of the American Motorcyclist. The Power Machine seen as a tribal totem, from toy to terror. Thanatos in chrome and black leather and bursting jeans. PART 1: Boys & Bolts; (masculine fascination with the Thing that Goes). PART 2: Image Maker (getting high on heroes : Dean's Rebel and Brando's Johnny; the true view of J.C.). PART 3: Walpurgis Party (J.C. Wallflower at the Cyclers' Sabbath). PART 4: Rebel Rouser (the gathering of the Dark Legions, with a message from Our Sponsor). Dedicated to Jack Parson, Victor Childe, Jim Powers, James Dean, T.E. Lawrence, Hart Crane, Kurt Mann, The Society of Spartans, The Hell's Angels, and all overgrown boys who will ever follow the whistle of Love's Brother.'

(in : Rowe, p. 125)

Op een bepaalde manier is de film, sinds zijn verschijnen een soort tijdsdocument geworden. Met name

door de tophits van onder anderen Ray Charles en Elvis Presley is het een soort nostalgische cult-film geworden.

Voor een volgende korte film maakte Anger gebruik van de kleurenschaal voor de 'Princess', zoals deze staat in Crowley's 777, hét handboek voor de magiër, waarin alle magische correspondenties staan. Kustom Kars Kommandos probeert op deze manier de machine te verbinden met de Zegewagen van de Tarot (Grote Arcana nummer VII). In 777 wordt overigens de correspondentie getrokken tussen de Zegewagen en het sterrebeeld Kreeft en de kleuren roze en 'zeeschelp blauw'.

Hierna was Anger van plan een film te maken die moest dienen als een soort symbolisch portret van een nieuw tijdperk. Hij leefde op dat ogenblik, het begin van de jaren zestig, voornamelijk aan de Westkust en maakte van nabij het ontstaan van wat tegenwoordig de 'hippie-beweging' heet, mee. Hij associeerde dat met het door Aiwaz en Crowley in The Book of The Law aangekondigde nieuwe tijdperk, het tijdperk van Horus. Anger vond in 777 dat Horus ook wel vereenzelvigd werd met Lucifer. En dan niet de Lucifer van de middeleeuwse demonenkundigen, maar de 'Brenger van het Licht', eerder te vereenzelvigen met Venus, als ochtendster. Na de beschrijvingen van de voorafgaande films en een deel van de ideeën die daaraan ten grondslag lagen, mag nu wel als duidelijk worden verondersteld dat Anger, qua 'traditie' thuishoort in de stroming van symbolisten en decadenten. Niet voor niets is Anger sterk door iemand zoals Cocteau beïnvloed. In die sfeer moeten we ook Anger's belangstelling voor de duivel of satan zoeken. Hij is in deze eigenlijk een navolger van de Franse decadenten, zoals Baudelaire, die De Klaagzangen van Satan schreef. Anger zelf probeerde ook Maldoror te verfilmen en is ook ooit eens begonnen aan de verfilming van het erotische meesterwerk L'Histoire d'O.

De film die Anger maakte heette Lucifer Rising. Maar hij werd hierbij achtervolgd door het Ongeluk. De eerste versie moest worden geschrapt omdat de vijfjarige jongen die Lucifer speelde, van een dak af sprong in een poging om te vliegen. De volgende Lucifer werd gespeeld door Bobby Beausoleil, een knappe jongeling, die daarom ook wel Cupid werd genoemd. Beausoleil was gitarist en speelde in meerdere groepen. Hij was ook gevraagd om de soundtrack te maken. Maar na een ruzie over geld, brak Beausoleil in de studio in, stal het grootste deel van de film en verdween met de auto van Anger. De auto begaf het vierhonderd mijl verder, in de buurt van een afgelegen ranch in California's Death Valley. De ranch werd op dat moment bewoond door Charles Manson & Co.

Anger's reactie was typerend voor het beeld van 'de artiest als lijdend voorwerp'. In de 'Village Voice', een weekblad voor Underground-filmers, zette hij een pagina-grote overlijdensadvertentie voor zichzelf en vertrok naar Europa. In Londen maakte hij Invocation to my Demon Brother, een montage van overgebleven stukken van Lucifer Rising en andere stukken film, waaronder fragmenten van het concert van de Rolling Stones in Hyde Park (vlak na de dood van Brian Jones). Mick Jagger maakte de soundtrack met behulp van een Moog Synthesizer. Er deden ook een aantal leden van een Londense heksengroep mee, die zichzelf als verantwoordelijk zag voor het psychisch instigeren van de 'Manson-moorden' in Los Angeles. Ook Beausoleil was daarbij betrokken en kreeg levenslang voor het vermoorden van collega-musicus Gary Hinman. Wie weet was dit het gevolg van een vervloeking die, naar men zei, Anger op Beausoleil had gelegd. Na de diefstal had Anger een hanger aan een ketting gedragen met aan de ene kant een portret van Beausoleil en aan de andere kant een foto van een pad. In de hanger zat de tekst: 'Bobby Beausoleil was turned into a toad by Kenneth Anger'.

Ondertussen was Anger in Engeland druk bezig om de leden van de Stones, met name Mick Jagger en Keith Richards, met hun 'aanhang', te vragen om in

THE BOLESKINE O.C.O.
PRESENTS THE PREMIERE OF
LUCIFER RISING

FRI.
OCT.
23
MID-
\$4.00

FRI.
OCT.
23
NITE
\$4.00

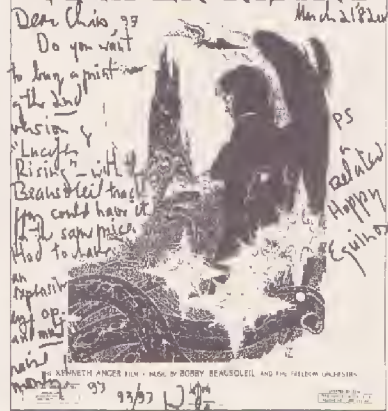
SHOWCASE CINEMA

KENNETH ANGER IN PERSON - HIZ (M. SACTO) CA.
MACKY LANTERN CYCLE - THE COMPLETE FILMS OF KENNETH ANGER

Lucifer Rising te verschijnen. Maar of het nu was doordat Jagger niet met Lucifer vereenzelvigd wilde worden, of om andere oorzaken: tenslotte zouden we in de uiteindelijke versie (1974) alleen Marianne Faithfull, als Lilith, zien optreden. In de film zien we met name Isis en Osiris elkaar over afstanden tekens geven door middel van natuurkrachten. Er zijn zonsopgangen te zien, draaikolken, bliksemschichten en erupties van lava. Daartussen door zien we beelden van een einde-loze fakkeloptocht. De Godin van de Maan richt haar smeekbede tot de Zon. De zon komt op, precies in het midden van een zonnende altaar. In het ronde gat, in het altaar, blijkt een scharlaken demon te zitten, in de vorm van het astrologische symbool van Mercurius (God van communicatie en van de magie). We zien een magiër bezig met een ritueel. Tenslotte verschijnt Lucifer. De natuur antwoordt door middel van allerlei verschijnselen en tenslotte zien we Isis en Osiris door de zuilengang van Karnak wandelen om hun kind (Lucifer als Horus) te begroeten. De rol van Osiris wordt overigens gespeeld door Donald Cammell, die zichzelf ziet als 'godson' van Aleister Crowley en die, samen met Nicolas Roeg verantwoordelijk was voor

AN ALBUM RECORDED ENTIRELY IN PRISON
THE SOUNDTRACK OF

LUCIFER RISING

de film Performance, waarin de hoofdrol werd gespeeld door Mick Jagger. De muziek voor Lucifer Rising werd gemaakt door Crowley-adept Jimmy Page. Maar na een ruzie tussen Anger en Page werd in 1981 de nieuwe muziek voor de film gemaakt door... Bobby Beausoleil! God's wegen zijn ondoordringelijk zullen we maar zeggen. Het is nu, anno 1990, onduidelijk of Anger ooit nog een complete film zal afleveren. In 1980 zag 'The Paradise of the Mice' het licht. Daarin waren voor het eerst ook tekenfilmbeelden te zien. Het was een film, opgedragen aan een vriend in New York, die de grootste verzameling van Mickey Mouse speelgoed ter wereld zou hebben.

Babylon

In oktober 1916 reisde Aleister Crowley, via de West-kust, van Vancouver af terug naar het oosten van de V.S.. In zijn 'Confessions' schrijft hij:
'I wandered on to Los Angeles, and, having been warned against the cinema crowd of cocaine-crazed, sexual lunatics, and the swarming maggots of near-occultists, I came through undamaged.'
(Confessions, p.771)

1916 is ook het jaar waarmee Anger zijn 'Hollywood Babylon' laat beginnen. De eerste editie van die vreemde verzameling van feiten en roddels over het Hollywood van de jaren twintig tot en met veertig, verscheen in 1959 in Frankrijk. In 1975 verscheen de definitieve versie, bijgewerkt tot en met de Manson-moorden...

'The '69 Tate massacre was not Old Hollywood. What befell the red house on Cielo Drive resembled the devastation caused by a jet plane crash : the Bad Ship Lollypop piloted by Uncle Sugar. Charlie Manson - programmed puppet, deus ex-garbage can. Wasted lives make waste, not tragedy.'

(Hollywood Babylon, p.286)

In 1984 verscheen 'Hollywood Babylon II', wat nog meer van het zelfde bood. Beide delen puilen uit van de schandaalverhalen over filmsterren die zich in hun openbare leven zogenaamd keurig gedroegen, maar zich achter de schermen in allerlei onfrisse zaken staken. Soms was dat niets anders dan sexueel genot in een tijdperk waarin dat eigenlijk niet kon, soms echter had het te maken met moord en doodslag. Anger heeft zelf een gigantische verzameling van Hollywood-reliëfs en heeft ze voor deze boeken zo te zien ruimschoots kunnen gebruiken.

Beide delen beginnen overigens met een citaat uit 'The Book of the Law' : 'Every man and every woman is a star'.

De meeste verhalen die Anger schrijft waren in de tijd dat ze de sterren hinderden en soms ten onder deden gaan al bekend. Wat Anger doet is eigenlijk een vorm van geschiedschrijving. Hij brengt zoveel details van allerlei eigenlijk allang vergeten schandalen weer naar voren, dat het opeenstapelen van zulk soort fetischen eigenlijk een soort eigen commentaar gaat vormen op de zogenaamde officiële filmgeschiedenis en de rol die het fenomeen 'Hollywood' daarin speelde.

Bronnen :

- Kenneth Anger, Hollywood Babylon, Arrow Books Limited, London, 1975.
- Kenneth Anger, Hollywood Babylon II, E.P. Dutton, Inc., New York, 1984.
- David Dalton, The Rolling Stones, the first twenty years, Alfred A. Knopf, New York, 1981.
- Arthur Lyons, Satan Wants You, Mysterious Press, New York, 1988.
- Sheldon Renan, An Introduction to the American Underground Film, E.P. Dutton & Co., New York, 1967.
- Sandy Robertson, The Aleister Crowley Scrapbook, W. Foulsham & Co Ltd., London, 1988.
- Carel Rowe, The Baudelairean Cinema, UMI Research Press, Ann Arbor, Michigan, 1982.
- Olivier Schmitt, 'La violence vient du rêve', Rencontre avec le cinéaste Kenneth Anger, La Monde, mardi, 28 juillet 1987.
- James Truman, A look back at Anger, The Face, July 1983.

noot :

De gegevens over de Crowley-boeken staan achter in deze Abrahadabra.

CROWLEY, DE DICHTER

Nadat de afgelopen jaren met name Crowley's magische werk in het centrum van de belangstelling heeft gestaan, is er nu ook meer aandacht voor andere facetten van zijn leven. Behalve als magiër zag Crowley zichzelf ook als dichter, bergbeklimmer, schaker en man van de wereld. Hij zag zichzelf graag als één van de grootste dichters ter wereld. Wat daarvan waar is, laat ik graag aan het oordeel van de lezer(es) over. Feit is dat zijn poëzie heel wat moeilijker te bemachtigen is als het magische werk. In 1986 verscheen er een aardige bloemlezing van zijn gedichten, verzorgd door ene Martin Booth : 'Aleister Crowley, Selected Poems' (zie voor overige gegevens de literatuurlijst aan het eind van deze Abrahadabra).

Naast deze introductie zijn met wat meer moeite de 'Collected Works' te krijgen. Dat zijn drie delen met alle gedichten van 1898 tot 1907 uitgegeven door Crowley zelf. Verder zijn te krijgen : AHA, een lang mystiek gedicht over zijn eigen magisch/mystieke ontwikkeling; The World's Tragedy, een 'andere' kijk op het ontstaan van het christendom. Met heel wat meer moeite kan een geïnteresseerd lezer ook nog 'Clouds Without Water' en 'Konx Om Pax' trachten te krijgen. Het eerste speelt een aardige rol in Robert Anton Wilson's 'Masks of the Illuminati' en in het tweede staan naast het prachtige 'La Gitna' een aantal hele leuke essays.

Ook schreef Crowley heel wat minder nette verzen. En gezien het beleid van de Engelse overheid in heden en verleden ten aanzien van 'pornografie' is het verbazingwekkend te noemen dat bundels als 'White Stains' en 'Snowdrops from a Curate's Garden' nog onlangs konden worden herdrukt. Tenslotte staan er nog wat gedichten in 'The Aleister Crowley Scrapbook' van Sandy Robertson.

Ik zal het hier niet verder hebben over allerlei mogelijke clandestiene uitgaves, aangezien het daarbij meestal gaat om hele beperkte oplages.

Zoals al gezegd vond Crowley zijn dichtwerk minstens net zo belangrijk als zijn magische werk. Het één liep over in het ander. Hij schreef ge-

dichten over magische onderwerpen en zijn beheersing van rijm en ritme stelde hem in staat om goede magische invocaties en rituelen te maken.

Qua publicaties is zijn leven ruw-
weg in tweeën te deelen. Van 1898 tot
1912 ongeveer stelde een erfenis hem
in staat om alles wat hij schreef
zelf te publiceren, en dat waren met
name zijn gedichten.

De tweede periode, tot aan zijn dood
in 1947, werd gekenmerkt door geld-
gebrek en een veel grotere nadruk op
zijn magische werk, de verspreiding
van de 'Wet van Thelema'. De lijst
van publicaties over deze periode is
dan ook beduidend korter.

Al in 1898, het jaar van zijn toetre-
ding tot de orde van 'The Golden
Dawn', publiceerde hij maar liefst
zes verschillende werken :

- Aceldama, a Place to bury
Strangers,
- The Tale of Archaïs, A roman-
ce in Verse,
- Songs of the Spirit,
- Jephthah, A Tragedy,
- White Stains.

Het is in deze (en ook latere) ver-
zen overduidelijk door wie hij zich
liet inspireren. Dat waren enerzijds
de Franse en Engelse decadenten,
zoals Baudelaire, Mallarmé, Verlaine,
Swinburne en Wilde en anderzijds
de Engelse romantische traditie
die zich onder andere liet inspire-
ren door de romantiek en waarbij
dichters zoals Blake, Keats, Shelley,
Tennyson en Browning hoorden.

'All degradation, all sheer infamy
Thou shalt endure, Thy head beneath the mire
And dung of worthless women shall desire
As in some hateful dream, at last to lie:
Woman must trample thee till thou respire
That deadliest fume;
The vilest worm must crawl, the loathliest
vampires gloom.'

(uit : Aceladama)

'Her purple robes, her royal crown,
The jewelled girdle of her waist,
Her feet with murder splashed, and brown
With the sharp lips that fawn and taste,
The crimson snakes that minister
To those unwearying lusts of her.'

(uit : Jezebel)

'I am dumb with the rapture of thy loveliness.
All metres match and mingle; all words tire;
All lights, all sounds, all perfumes, all gold stress
Of the honey-palate, all soft strokes expire
In abject agony of broken sense
To hymn the emotion tense
Of somewhat higher - O ! how highest ! - than all
Their mystery : fall, O fall,
Ye unavailing eagle-flights of song !
O wife ! these do thee wrong !

(uit : Rosa Mundi)

Onderwerpen van zijn poëzie zijn verder : de wilde woestheid van de natuur, landschappen, liefde, haat en mystieke ervaringen. Het is hierbij duidelijk dat Crowley, als 'kind van zijn tijd', niet bij de vernieuwers, de 'modernen', in kunst en poëzie geplaatst kan worden. Crowley bleef tot het eind toe rijmen, beschrijven en vertellen, terwijl rond 1917 de Dada-dichters zoals Hugo Ball en Tristan Tzara alle regels met betrekking tot de dichtkunst overboord gooiden. Met zo min had hij iets te maken met de meer academische dichtkunst van T.S. Eliot en Ezra Pound. Wel was er enige verwantschap met W. B. Yeats. Beiden schreven verzen over mystieke zaken en ervaringen. Crowley verafschuwde Yeats, naar zijn zeggen omdat Yeats hem, Crowley, niet wilde erkennen als de betere dichter. Waarschijnlijker is het dat Crowley een hekel aan hem had omdat het Yeats was die Crowley niet in Tweede Orde van de Golden Dawn had willen toelaten, wat op zich de directe aanleiding was voor het uiteenvallen van de orde.

Een nadeel wat sommigen zullen ondervinden bij het lezen van Crowley's gedichten is dat hij dacht (hoop- te ?) dat zijn lezers even belezen, even 'ver', waren als hijzelf. Toch is er met een beetje studie best uit te komen. In 'AHA' bijvoorbeeld staat een goed voorwoord van Israel Regardie met heel veel nuttige aanwijzingen hoe het gedicht gelezen kan worden. Het is een lang gedicht, in de vorm van een dialoog tussen een leraar, Marsyas en zijn leerling, Olympos. Enerzijds is het een verslag van zijn eigen magische carrière tot op dat moment (1910), anderzijds is het een instructie in dichtvorm voor hen die het 'pad' ook willen volgen.

Hij beschrijft magische ervaringen en rituelen die passen in een ontwikkeling van 'neophyte' tot 'Master of the Temple'. Zowel de extasen als de angsten worden beschreven.

'Had I a million songs,
And every song a million words,
And every word a million meanings,
I could not count the choral throngs
Of Beauty's beatific birds,
Or gather up the paltry gleanings
Of the great harvest of delight !'
(AHA, p.53)

'Blind horror cat ches at my breath
The path of the abyss runs through
Things darker, dismaller than death !
Courage and will ! What boots their force ?
The mind rears like a frightened horse.
There is no memory possible
Of that unfathomable hell.
Even the shadows that arise
Are things too dreadful to recount !'
(AHA p. 60)

In 1912 verscheen 'The Book of Lies'. In het boek zelf is de eerste 'leugen' het verkeerde jaar van publicatie. Iets waar Crowley in verband met het bezoek van Theodor Reuss, die de geheimen van de Ordo Templi Orientis (de O.T.O.) aan hem doorgaf, een grap mee heeft kunnen uithalen. In het boek staat namelijk 1913, terwijl het bezoek van Reuss in 1912 plaats vond. De goedgegelovigen onder zijn entourage spelde Crowley

het verhaal dat Reuss en hij zich in een andere tijd-ruimte dimensie bevonden op de mouw.

In het boek staan 93 hoofdstukken in de vorm van gedichtjes, korte rituelen en opmerkingen over magie en qabalah. Voor iemand met wat kennis van qabalah zijn ze bijzonder grappig om te lezen. Het boek wemelt van de verborgen betekenissen en verwijzingen. En vaak is het zo dat als je het boek al jaren kent, er toch steeds weer nieuwe dingen uit te halen zijn.

THE SMOKING DOG

Each act of man is the twist and double of an hare.
Love and Death are the greyhounds that course him.
God bred the hounds and taketh pleasure in the sport.

This is the Comedy of Pan, that man should think he hunteth, while those hounds hunt him.

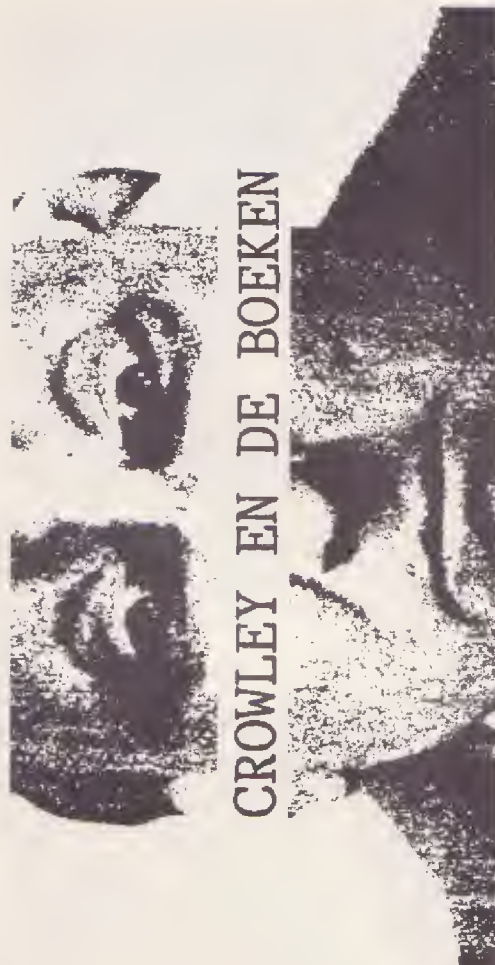
This is the Tragedy of Man when facing Love and Death he turns to bay. He is no more hare, but boar.

There are no other comedies or tragedies.
Cease then to be a mockery of God; in savagery of love and death live thou and die !
Thus shall His laughter be trilled through with Ecstasy.

(The Book of Lies, p.78)

Eigenlijk hoort The Book of Lies al niet meer bij het 'officiële' dichtwerk. Na Ambergris, een eigen selectie uit zijn dichtwerk, in 1910, publiceerde hij vrijwel geen dichtwerk meer waarmee het grote publiek in aanraking kon komen. Als hij na dat jaar nog geld had om wat te publiceren, dan besteedde hij dat aan boeken die de boodschap van de 'Wet van Thelema' moesten uitdragen. Natuurlijk bleef hij wel gedichten schrijven, maar voor het grootste deel bleven die ongepubliceerd.

CROWLEY EN DE BOEKEN

Inleiding

Een wat vreemde titel voor een misschien wat vreemd hoofdstuk in deze Crowley-special van Abrehadabra. Maar het zal de lezer(es) snel duidelijk worden dat we het hier hebben over :

1. De boeken die Crowley las en waardoor hij beïnvloed werd en
2. de boeken van schrijvers die door leven en werk van Crowley zodenig werden beïnvloed dat ze hem in de een of andere gedaante in hun werk hebben laten optreden.

Zanoni en Là-Bas

In 'Moonchild', zijn occulte sleutelroman splitste Crowley zichzelf, als hoofdpersoon, in twee elkaar aanvullende figuren. Aan de ene kant was er Simon Iff, de rustige mysticus, en aan de andere kant was er Cyril Grey, de impulsieve magiër. Iff is de oude wijze man die de weg van de Tao bewandelt, Grey is de jonge, rusteloze, vaak ook cynische, figuur, die, zoals hijzelf zegt, nog veel heeft te leren.

Het is aardig om die twee figuren, die in wezen twee verschillende houdingen weerspiegelen, terug te zien in twee boeken die Crowley, aan het begin van zijn 'carrière' behoorlijk beïnvloed moeten hebben.

Zowel 'Zanoni' van Edward Bulwer Lytton (uit 1842) als 'Là-Bas' van Joris-Karl Huysmans (uit 1891) staan in 'Section 2' van het 'Curriculum of A.A.', gepubliceerd in 'Magick in Theory and Practice'. Dit Curriculum bestaat uit drie delen. Deel één bestaat uit de 'Books for Serious Study'. Daarin worden naast klassieken als de 'Upanishads' en de 'Yi King' ook de 'Collected Works' van Crowley zelf genoemd. Deel twee bestaat uit voornamelijk fictie. Naast bovengenoemde werken staan daar 'Alice in Wonderland', 'Dracula', 'Macbeth' en de Bijbel genoemd. Deel drie is de officiële publicaties van de A.A.. Dat waren al Crowley's eigen magische en mystieke geschriften.

'Edward Bulwer-Lytton werd beroemd door 'De laatste Dagen van Pompeji', maar zijn interesse ging veel sterker uit naar het occulte dan naar

historie. Twee jaar vóór 'Pompeji' publiceerde hij de esoterische roman 'Eugene Aran' (1832) en in 1842 kwam 'Zanoni', waarin het centrale personage, een Chaldeeus priester, de eeuwige jeugd verworft maar in de Franse revolutie ge Guillotineerd wordt. Ook komt er een geheim genootschap in voor, dat door alle tijden heen heeft standgehouden en dat we met de Rozenkruisers kunnen identificeren.' (Lindekens, p. 57)

Bulwer-Lytton is van groot belang geweest voor de herlevende interesse in magie en occultisme in Engeland. Hij kende Eliphas Lévi en kan de voorganger genoemd worden van de groep occultisten die uiteindelijk de Golden Dawn stichtten.

'Là-Bas' is een heel ander soort boek. 'Zanoni' heeft de verhevenheid van de mysticus willen weergeven. In 'Là-Bas' is er veel meer sprake van het laag-bij-de-grondse van de materialist. Het boek wordt, ook nu nog, vrij algemeen beschouwd als een 'klassieker' over het satanisme. In de tweede helft van de vorige eeuw was er in Frankrijk een ware explosie van allerlei occulte genootschappen. Een aantal ervan noemde zichzelf 'satanistisch', als een soort reactie op de invloed van de rooms-katholieke kerk op maatschappelijk gebied. Eén van die satanisten was een ex-priester Boullan genaamd. In 1888 leerde Joris-Karl Huysmans deze Boullan kennen, toen de eerste op zoek was naar stof voor een roman over occulte zaken. Uit deze kennismaking ontstond 'Là-Bas'. De hoofdpersoon van dat boek doet een studie naar de figuur van Gilles de Rais. Kenners van Crowley's leven zullen zich herinneren dat ook Crowley zich interesseerde voor deze kindermoordenaar/satanist uit de vijftiende eeuw. Durtal's studie maakt van hem een soort kluisenaar. Toch leert hij via een vriend mensen kennen die hem bewijzen dat het satanisme, ook aan het einde van de negentiende eeuw, nog bestaat. Zo leert hij Hyacinte Chantelouve kennen. Op het eerste gezicht een keurige vrouw, in werkelijkheid een sataniste. Zij zorgt

ervoor dat hij een 'Zwarte Mis' kan bijwonen. Deze blijkt echter zo walgelijk te zijn dat hij daar wegvlucht. Deze breuk van zijn hoofdpersoon met het occultisme, bleek ook voor Huysmans zelf te gelden. Hij bleek de rest van zijn leven een gelovig en vroom katholiek... Nogmaals, het is misschien wel vreemd, maar dit zijn ook de twee polen waartussen de beoordeling van de figuur van Crowley zich beweegt. Aan de ene kant de eerbied voor de mysticus en de bijna wetenschappelijk te noemen manier waarop hij magie en het occultisme in het algemeen benaderde, aan de andere kant was er de afschuw voor de satanist met zijn vreemde, bizarre praktijken en rituelen. Aan de ene kant de prachtige stukken in 'The Book of Thoth' of 'Magick without Tears', aan de andere kant zijn vreemde rituelen met geofferde katten en padden, zijn minachting in woord en geschrift voor mensen die hem wilden helpen, maar hem blijkbaar niet goed begrepen of bevielen.

Crowley werd zo zelf ook het onderwerp voor verhalen en romans. Het eerste boek met hem in een hoofdrol was 'The Magician' van W. Somerset Maugham, uit 1908. Crowley komt erin voor als de sinistere Oliver Haddo, die door middel van zwarte magie jonge Engelse meisjes verleidt.

In een later aan het boek toegevoegd stukje autobiografie, schrijft Maugham dat hij rond 1904 Gerald Kelly, een jonge kunstenaar, leerde kennen. Deze nam hem mee naar 'Le Chat Blanc', een restaurant in Parijs, waar veel Engelse kunstenaars kwamen dineren. Daar leerde hij ook Aleister Crowley kennen.

'One of these casual visitors was Aleister Crowley. He was spending the winter in Paris. I took an immediate dislike to him, but he interested and amused me. He was a great talker and he talked uncommonly well. In early youth, I was told, he was extremely handsome, but when I knew him he had put on weight, and his hair was thinning. He had fine eyes and a way, whether

natural or acquired I do not know, of so focusing them that, when he looked at you, he seemed to look behind you. He was a fake, but not entirely a fake.'

(Maugham, p. 7)

Crowley zelf vond het blijkbaar een goede grap. Niet alleen schreef hij een recensie voor het boek onder het pseudoniem 'Oliver Haddo', maar hij schreef ook nog een stuk voor zijn blad 'The Equinox' onder dat pseudoniem, 'The Psychology of Hashish'.

Crowley als hoofdpersoon ?

Zowel Gerald Suster, in 'The Legacy of the Beast' als Sandy Robertson in 'The Aleister Crowley Scrapbook' geven een serie boeken en verhalen waarin de figuur van Crowley zou zijn verwerkt. Helaas wordt daarbij geen enkel bewijs geleverd. Een voorbeeld : In zowel Suster als Robertson wordt een verhaal van de Engelse 'griemelverhaalschrijver' M.R. James genoemd. 'Casting the Runes' heet dat verhaal. De hoofdpersoon, alweer een wat sinister figuur, Karswell geheten, zou zijn geïnspireerd op de figuur van Crowley. De bewerk van de uitgave van Oxford University Press, van de verhalen van James geeft echter als noot bij het verhaal :

'(...) it is sometimes assumed that Karswell is based on the self-styled 'Great Beast', the occultist Aleister Crowley (1875-1947), though on what authority is not clear. I cannot find that MRJ ever mentioned Crowley or his nefarious activities either publicly or in private, although Crowley went to Trinity College, Cambridge, in 1895, and might conceivably have come to the attention of MRJ, who was then Dean of King's and had many friends in Trinity.'

(James, p. 320)

Verder wordt er op gewezen dat het verhaal in 1911 werd geschreven. Crowley werd voor een groter publiek pas echt berucht in de jaren '20, door de toen gevoerde hetze.

Een ander bekend voorbeeld zou de hoofdpersoon zijn van Dion Fortune's 'The Winged Bull', Hugo Astley genaamd. Behalve dat deze in het des-

betreffende boek alweer een 'engerd' is, is er wederom geen enkel concreet bewijs dat hij gebaseerd zou zijn op Crowley. Suster verwijst hierbij ook nog naar een ander boek van Fortune, 'The Goat-Foot God', waarbij helemaal niet duidelijk is wat Crowley ermee te maken zou hebben.

Wél gebaseerd op Crowley, onder andere omdat de schrijver in kwestie heeft toegegeven dat de 'engerd' (alweer !) op Crowley geënt is, is Mocata, in 'The Devil Rides Out' van Dennis Wheatley. Deze 'Black Magic Novel' verscheen in 1935. Wheatley was voor advies over occulte zaken bij Crowley zelf langsgeweest. Ook werkelijk gebaseerd op Crowley is 'Man without a Shadow' van Colin Wilson. Het is in feite een tweede deel in een serie met dezelfde hoofdpersoon, Gerard Sorme. Rovenstaand boek is in de V.S. verschenen als 'The Sex Diary of Gerard Sorme'. In dit boek handelt het over zijn 'relatie' met een vreemd en boeiend figuur, Caradoc Cunningham genaamd, in naam een volgeling van Crowley, maar in werkelijkheid duidelijk gebaseerd op Crowley.

Een andere Wilson, Robert Anton Wilson, laat Crowley zelf opdraven in zijn 'Masks of the Illuminati'. Naast Crowley, die in het begin gepresenteerd wordt als een griezelig figuur, maar dat aan het einde helemaal niet blijkt te zijn, treden ook James Joyce en Albert Einstein op. Het is een leuk en speels boek, opgezet als een combinatie van filmscenario en Lovecraft-achtige thriller.

En in Nederland ?

Crowley in de Nederlanden; het zou een apart onderwerp kunnen zijn. In dit kader kunnen we ons echter beperken tot de vraag of Crowley een rol speelt in de Nederlandse literatuur. Dat die vraag met een aarzelend "Ja," moet worden beantwoord is de reden voor dit hoofdstukje. In 1972 publiceerde dichter/essayist Freddy de Vree een 'fiktieve biografie in versvorm van Aleister Crowley', genaamd 'Een Sneeuwvlok in hel'.

'De Heilige Maagd die op een kunstlul zuigt
Heeft één rood oog en één is gelig.
Minder dan je moeder is ze happig
Op de Genade die haar buik vult
Met een vezen dat door het azuur zal stuiken.
En verdwijnen, in de roze maan.'
(De Vree, p.38)

In 1973 publiceert dezelfde De Vree een essaybundel, 'Rita Renoir, enz.' geheten. Daarin staan, naast een stuk over 'Magiër Crowley', verhalen over Georges Bataille, Antonin Artaud, Samuel Beckett, W.F. Hermans en William Burroughs... Een opsomming die leest als een inhoudsopgave van een Abrahadabra.

Een andere Nederlandse schrijver die tenminste iets van Crowley heeft verwerkt in één van zijn boeken is Martin Koomen. In 'Abramelijnse Magie' ontmoet de hoofdpersoon, Charles Davelaere, bibliothecaris en bibliofiel, de vreemde Alexander Asselborn. Deze laatste is een verwarrend personage, wiens 'carrière' als 'levenskunstenaar', schrijver en magiër, hem onder andere in contact bracht met Aleister Crowley. Asselborn had een boek geschreven wat 'Studies in decadentie' heette. Daarin had hij onder andere de dichtkunst van Crowley besproken. 'Een waarderen stuk over Crowley in een Nederlands boek uit 1949 - dat op zichzelf stempelde het boek voor mij tot een vondst van de eerste orde. de Engelsman was twee jaar daarvoor overleden, na een leven besteed aan de poëzie maar vooral aan seksuele magie en de meest opmerkelijke varianten van occultisme. (...)
Bovenal echter werd ik getroffen door een paar passages waaruit bleek dat Asselborn en Crowley elkaar gekend moesten hebben.'
(Koomen, p. 59)

Het is verder een leuk, niet al te diepgravend verhaal, soms zelfs spannend...

En verder ?
Veel meer is er niet. Van de gevestigde namen is er Willem Brakman die zijn 'Het zwart in de mond van Madame Bovary' heeft opgedragen aan Aleister Crowley en Hans Plomp die Crowley noemt in zijn 'Satan Ontmaskerd'.
Maar aangezien dit stuk niet de

pretentie kan hebben in dit soort zaken volledig te zijn, is de kans levensgroot aanwezig dat sommige lezers boeken weten die hierboven niet genoemd staan. De redactie van Abrahadabra zou daar dan ook graag meer over weten....

noten :

Gebruikte boeken voor dit artikel zijn :

- Ben Lindekens, De hemel op een kier, Wetenschappelijke Uitgeverij b.v., Amsterdam, 1975.
- W. Somerset Maugham, The Magician, Penguin Books, Hammondswoth, 1978.
- M. R. James, Casting the Runes and other stories, Oxford University Press, Oxford/New York, 1987.
- Freddy de Vree, Een Sneeuwvliek in hel, De Bezige Bij, Amsterdam, 1972.
- Martin Koomen, Abramelijne Magie, Tabula, Amsterdam, 1984.

Inleiding

Er is opvallend veel over Crowley geschreven. Het varieert van de studie naar de inspiratiebronnen voor 'The Magician' van W. Somerset Maugham tot aan iemand die de historie van het bergbeklimmen in de Himalaya wil behandelen. Het mag opmerkelijk heten dat iemand die toch door velen als niet meer dan een 'charlatan' werd versleten, zoveel pennen, tongen en emoties los maakt. Er bestaan momenteel, naar mijn weten althans, niet minder dan tien volledig aan hem gewijde boeken, terwijl het aantal boeken wat hoofdstukken of delen van hoofdstukken aan hem wijdt, langzamerhand ontelbaar genoemd mag worden. De lezer zal begrijpen dat hij niet bang hoeft te zijn om iets te missen als hij iets van deze hoop boeken niet zou lezen. Hieronder volgt een beschrijving van hetgeen het meest lezenswaardig lijkt te zijn. Daarbij beperken we ons tot de min of meer volledige biografieën die na Crowley's dood zijn verschenen.

The Great Beast

De meest informatieve biografie tot nu toe werd geschreven door John Symonds. 'The Great Beast, the life and magick of Aleister Crowley' (1971) is eigenlijk een samenvoeging van twee eerdere boeken: 'The Great Beast, the life of Aleister Crowley' uit 1951 en 'The Magick of Aleister Crowley' uit 1958. Symonds werd door Crowley aan het eind van zijn leven benoemd als degeen die zijn literaire nalatenschap moest gaan beheren. Op het eerste gezicht een vreemde keuze. Symonds presenteert zich als een moralistisch scepticus die in zijn biografie geen blad voor de mond neemt als het gaat om de 'wandaden' van het 'Het Beest' te beschrijven. De biografie is op z'n zachtst gezegd vaak nogal negatief van toon ten opzichte van Crowley's doen en laten. Erger nog: Crowley wordt op een toon beschreven dat tot nu toe menigeen zich heeft afgevraagd of Crowley

aan een soort verstandsverbijstering leed, toen hij Symonds vroeg om zijn nalatenschap te beheren.

Als we de zaak echter wat nauwkeuriger bekijken zijn er een aantal punten aan te geven die wellicht wat verheldering kunnen brengen.

1. Ten tijde van de eerste publicatie in 1951, was de publieke opinie er nog lang niet aan toe om een beschrijving zonder meer van zaken als sex-magie voorgeschoteld te krijgen. Wat wel kon, en dat was onder andere door Crowley zelf ook gedaan met bijvoorbeeld 'White Stains', was om de 'boodschap' te 'verpakken'. Dat wil zeggen dat Crowley zijn pornografische gedichten voorzag van een moralistisch en afkeurend voorwoord. De gedichten werden daarin aangeboden als een soort wijze les van hoe het niet moest. Iets dergelijks kan ook Symonds voor ogen hebben gestaan. Zijn voortdurende wijzen op Crowley's verdorvenheid rechtvaardigde het geven van zogenaamde voorbeelden: de vreemde rituelen en praktijken.

2. In 1951 waren ook nog veel van de beschreven figuren in leven. Ze kregen van Symonds wel andere achternamen (Leah Hirsig werd Leah Faesi bijvoorbeeld), maar ze waren toch wel herkenbaar. Symonds kan bedacht hebben dat hij een mogelijk proces wegens smaad uit de weg kon gaan door velen van hen af te schilderen als 'slachtoffers' van 'Het Beest'.

Door de jaren heen heeft Symonds, in samenwerking met Kenneth Grant, verschillende boeken van Crowley gepubliceerd. Opvallend daarbij (en wellicht kan dat als een ondersteuning voor de eerste hypothese gebruikt worden) is dat het blijkbaar pas sinds het eind van de jaren zestig mogelijk is, om al het werk van Crowley, ongecensureerd, gedrukt te krijgen.

In Symonds' biografie zit eigenlijk alle informatie die iemand die geïnteresseerd raakt in Crowley in wezen 'nodig' heeft. Het boek heeft, ondanks of misschien wel dankzij de toon, vaker mensen naar het fenomeen Crowley toegetrokken dan afgestoten.

The Eye in the Triangle

Meer dan één biografie over een persoon lezen betekent dat je nieuwsgierig bent geworden naar details over iemands leven, of omdat je denkt dat hetgeen je hebt gelezen een resultaat was van vooringenomenheid, of omdat er sinds het schrijven van de eerste biografie misschien nieuwe informatie is gevonden. Wie weet zijn er nog wel meer redenen...

In 1970 verscheen de tweede 'grote' biografie over Crowley. 'The Eye in the Triangle, an interpretation of Aleister Crowley' van Israel Regardie is een totaal ander boek dan 'The Great Beast'. Regardie schreef het, gezien het voorwoord als een reactie op de negatieve toon van Symonds. 'His writing is cynical, showing no glimmer of insight or the slightest trace of sympathy.' (p. xxiii). Regardie zelf blijkt een probleem met Crowley zelf te hebben gehad. In 1928 was Regardie de persoonlijke secretaris van Crowley geworden (met als motto 'The Serpent'). Dat duurde tot 1931, na de mislukking van een uitgeverij die het werk van Crowley moest uitgeven. Regardie vertrok daarna naar de V.S.. Daar publiceerde hij een boek wat hij voor commentaar opstuurde naar zijn oude leermeester. Crowley reageerde daar blijkbaar niet zo positief op. Dat gaf Regardie dan weer aanleiding om daar on aardig op te reageren. Crowley reageerde daar in de herfst van 1937 uiteindelijk op met een randschrijven aan allerlei vrienden en kennissen van Regardie om uit te leggen hoe onbetrouwbaar laatstgenoemde eigenlijk was. Volgens Regardie duurde het daarna jaren voordat hij zich weer enigszins voor Crowley kon interesseren. En alhoewel Regardie ten aanzien van de persoon Crowley altijd op kritische afstand is gebleven, is hij een van degenen geweest die het meeste propaganda heeft gemaakt voor diens werk. Zozeer zelfs dat hij de naam 'Crowley's Apprentice' meekreeg, als titel voor een biografie.

'The Eye in the Triangle' behandelt niet Crowley's hele leven. Het boek 'loopt' tot ongeveer 1910. Regardie

vond Crowley's leven na dat jaar minder interessant. Regardie kiest voor een psychologiserende benadering. Hij probeert drijfveren te vinden achter handelingen en gebeurtenissen. En anders dan Symonds vraagt hij veel meer aandacht voor zijn mystieke en poëtische werk. Al met al is deze biografie minder bevredigend als levensverhaal, omdat de lezer die nog niet zoveel weer over Crowley, te weinig houdt krijgt. De hoofdstukken behandelen thema's en het is vaak moeilijk om dan een chronologische volgorde vast te stellen. Daarnaast is Regardie soms wel heel snel om Symonds' interpretatie van een gebeuren te verwerpen en zijn eigen versie daarvoor in de plaats te stellen.

Ook Regardie heeft, in samenwerking met een aantal Amerikaanse uitgeverijen, werken van Crowley opnieuw (en nieuw) uitgebracht.

The Magical World of Aleister Crowley

In 1977 publiceerde Francis King zijn biografie van Aleister Crowley. 'The Magical World of Aleister Crowley' bleek echter in de praktijk niet veel meer te zijn dan een navertellen van de lijn die Symonds al had uitgezet. Het boek is hoogstens interessant omdat King er een aantal tot dan toe onbekende details aan toevoegt. Een voordeel is ook dat hij ook het boek van Regardie er in heeft verwerkt. Het is, jammer genoeg, niet een van King's beste boeken.

En, het verhaal wordt wat eentonig, ook King heeft werk van Crowley gepubliceerd.

Aleister Crowley, The Nature of the Beast

Persoonlijk houd ik mijn hart vast als ik een boek van Colin Wilson zie over een onderwerp wat me raakt. De man is een veelschrijver van het zuiverste water en niet altijd even nauwkeurig in het gebruik van zijn bronnen. Helaas bleek dit vooroordeel ten aanzien van 'The Nature of the Beast' terecht te zijn. Wilson schreef dit boek in 1987. Al eerder

had hij in zijn 'The Occult' al een hoofdstuk over Crowley neergespend. Iets wat ook al niet echt uitblonk door originaliteit. Datzelfde geldt ook voor dit boek. Hij neemt Symonds' 'The Great Beast' als leidraad om de lezer te verzekeren dat Crowley als mens niet zoveel voorstelde, maar dat er in zijn boodschap misschien wel een kern van waarheid stak. Het hele eerste hoofdstuk gaat eigenlijk over hoe hij er toe kwam om toch maar een biografie over Crowley te schrijven. Hij heeft zowel Symonds, Regardie als King gelezen, maar voegt er weinig eigens aan toe, behalve wat fouten die hij waarschijnlijk door zijn snelheid (Wilson schreef sinds 1956 'The Outsider' - meer dan vijftig boeken, fictie en non-fictie) gemaakt heeft.

The Legacy of the Beast

Pas vorig jaar, 1989, verscheen de eerste echt nieuwe biografie van Crowley. Gerald Suster vertelt in 'The Legacy of the Beast' nu eens niet hetzelfde verhaal van Symonds na. Suster is de eerste die blijkbaar zelf de moeite heeft genomen om met mensen die Crowley nog hebben gekend te gaan praten. Dat leverde een hoop nieuwe details op en soms ook andere gezichtspunten. Zijn boek is opgebouwd in vier delen. Deel één behandelt zijn leven. Deel twee heet 'The Legend and the Man' en behandelt in het kort het beeld van Crowley wat opdoemt uit de verhalen en biografieën. Deel drie, 'Ideas' geheten, behandelt één voor één de belangrijkste thema's van Crowley's levenswerk. Het bestaat uit hoofdstukken over onder andere magie, yoga, scepticisme en 'The Book of the Law'. Deel vier tenslotte handelt over de invloed die 'Het Beest' nog steeds heeft. Suster schreef dit boek omdat hij vond dat het boek van Symonds door zijn Victoriaanse benadering eigenlijk verouderd was. Hij vindt, als volgeling van Regardie, de benadering die met name Symonds en Wilson hebben gekozen niet recht doen aan het onderwerp. Crowley komt uit

Susters' werk nog het meest naar voren als een zeer veelzijdig mens met een aantal, soms nogal op de voorgrond tredende hebbelijkheden

Er is nog meer

Naast de bovengenoemde, wellicht makkelijkst te verkrijgen boeken over Crowley zijn er voor de nieuwsgierige zoeker nog een aantal titels die misschien wel aardig zijn. Allereerst is daar 'The Legend of Aleister Crowley', geschreven door Israel Regardie en P.R. Stephenson. Op zich is dat laatste wat verwarrend, aangezien Regardie niet veel meer heeft gedaan dan een inleiding en een epiloog schrijven voor een boek wat door Stephenson in 1930 voor het eerst is uitgegeven. Het is ook eigenlijk geen biografie en zou ook hier niet besproken dienen te worden, ware het niet dat de titel iets anders suggereert. Het was een poging van Crowley om door middel van een boek over hem, samengesteld en geschreven door een ander, zijn naam te zuiveren van allerlei beschuldigingen die waren blijven hangen sinds de 'Abdij-dagen'. Het boek is aardig als curiositeit omdat het verschillende recensies van Crowley's gedichten bundelt, samen met allerlei ander moeilijk te vinden materiaal, zoals artikelen Crowley schreef voor pro-Duitse bladen in de V.S. tijdens de eerste wereldoorlog. Daarnaast staan er ook de krante-artikelen uit 1923 in. Een ander aardig boek, wat eigenlijk ook niet helemaal in dit artikel thuis hoort is 'The Star in the West' uit 1910 van J. F.C. Fuller. Fuller was een officier in het Engelse leger die reageerde op een prijsvraag van Crowley om het beste essay te schrijven over het werk van Crowley. Tot de dag van vandaag is het de enige kritische beschouwing van Crowley's dichtwerk. Het enige wat soms vreselijk hindert bij het lezen is dat Fuller met een opmerkelijk fanatisme probeert om Crowley de hemel in te prijzen.

Ook de Franse occultisme-specialist Serge Hutin heeft een Crowley-biografie geschreven. Ook hier is er weinig nieuws te melden of het moest zijn dat hij Crowley in 1907 in China laat verdwalen van de Chinees-Vietnamese grens tot in de mysterieuze Gobi-woestijn.

Wel aardig om te lezen is het boek van C.R. Cammell, 'Aleister Crowley' geheten. Het is samen met Symonds boek de oudste biografie van de man. Volgens Cammell was Crowley een van de grootste dichters van zijn tijd. Het staat verder vol met aardige, persoonlijke anecdotes. Cammell leerde Crowley kennen in de jaren dertig. Hij vond het over het algemeen een beminnelijke oudere man schijnt het. Tenslotte is er nog een biografie die ik de lezer niet mag onthouden, omdat hij zo belachelijk is. Dat is 'The Beast' van Daniel P. Mannix. Mannix blijkt sportjournalist te zijn, wiens belangrijkste werk gaat over de Spelen in het oude Rome. Het boek is een aaneenschakeling van vaak verkeerd overgeschreven materiaal uit andere boeken en wilde speculaties, blijkbaar van de 'schrijver' zelf.

'Amongst other feats, Crowley operated an occult society in Sicily which was finally closed by the authorities when one of the members died as a result of a magical ceremony; lived for three months in Mexico eating the dung of diseased prostitutes; had been a Buddhist monk; crossed China on foot; drove two wives insane; established several records as a mountain climber; founded a new religion; had three poems published in the Oxford Book of Mystical Verse; and was a famous big game hunter.'

(Mannix, p.7/8)

Slot

Al met al : Maak je keuze ! In de meeste bovengenoemde boeken staan ook titels van andere werken die je wellicht verder kunnen helpen. Kom je er echter niet uit, dan kun je ook naar Abrahadabra toe schrijven.

APPENDIX.

Voor deze 'special' gebruikte boeken :

Boeken van Aleister Crowley :

- The Confessions of Aleister Crowley, Routledge & Kegan Paul LTD, London, 1979. (Edited & Annotated by J. Symonds & K. Grant);
- The Magical Record of the Beast 666, Gerald Duckworth & Co LTD, London, 1983. (Ed. & Ann. by J. Symonds & K. Grant);
- The Magical Diaries of Aleister Crowley, Samuel Weiser, Inc, York Beach, Maine, 1981. (Ed. & Ann. by S. Skinner);
- The Vision and the Voice, Sangreal Foundation, Inc, Dallas, Texas, 1972. (Introduction by Israel Regardie);
- The Holy Books of Thelema, Samuel Weiser Inc, York Beach, Maine, 1983;
- The Law is for All, Falcon Press, Phoenix, Arizona, 1987. (Intr. by I. Regardie);
- 777 and other qabalistic writings of Aleister Crowley, Samuel Weiser, Inc., York Beach, Maine, 1982. (Intr. & Ed. by I. Regardie);
- Magick without Tears, Falcon Press, Phoenix, Arizona, 1987. (Intr. by I. Regardie);
- The Complete Astrological Writings, Gerald Duckworth & Co LTD, London, 1979. (Ed. & Ann. by J. Symonds & K. Grant);
- Crowley on Christ, The C.W. Daniel Company LTD, London, 1974, (Intr. & Ed. by Francis King);
- The Book of Thoth, Samuel Weiser, York Beach, Maine, 1981;
- Eight Lectures on Yoga, Sangreal Foundation Inc, Dallas, Texas, 1972;
- Book 4, Samuel Weiser, New York, 1980;
- Magick in Theory and Practice, Dover Publications, Inc., New York, 1976;
- The Collected Works, vol. I, II & III, Yogi Publication Society, Des Plaines, Illinois, n.d.;
- Clouds without Water, Yogi Publication Society, Des Plaines, Illinois, n.d.;
- Konx Om Pax, Yogi Publication Society, Des Plaines, Illinois, n.d.;
- White Stains, Gerald Duckworth & Co. LTD, London, 1986. (Intr. by J. Symonds);
- Snowdrops from a Curate's Garden, The Teitan Press, Inc., Chicago, 1986. (Intr. & Ed. by Martin P. Starr);
- The World's Tragedy, Falcon Press, Phoenix Arizona, 1985. (Intr. by I. Regardie);
- AHA, Falcon Press, Phoenix Arizona, 1986. (Intr. by I. Regardie);
- Moonchild, Sphere Books Limited, London, 1979. (Intr., Ed. & Ann. by J. Symonds & K. Grant + Intr. by Dennis Wheatley);
- The Diary of a Drugfiend, Samuel Weiser, New York, 1974;
- Selected Poems, Crucible, The Aquarian Press, Wellingborough, Northamptonshire, 1986. (Intr., Ed. & Ann. by Martin Booth);

- The Book of Lies, Samuel Weiser Inc, New York, 1980;
- The Soul of the Desert, Thelema Publications, Kings Beach, California, 1974;
- Liber XXI, Khing Kang King, the classic of purity, Thelema Publications, Kings Beach, California, 1974;
- The Heart of The Master, Privately issued by the O.T.O., 23 september 1938 e.v.;
- The Psychology of Hashish, in : Israel REGARDIE, Roll Away The Stone, Llewellyn Publications, Saint Paul, Minnesota, 1968. (Hierin ook Crowley's vertaling van Charles Baudelaire : The Poem of Hashish);
- Leerboek voor Praktische Magie, Schors, Amsterdam, z.j.;
- Wijsheid of Waanzin, naar Liber Aleph van Aleister Crowley, vertaling en bewerking van Frits Blok, Stichting Verwoording van de Verworden Mythe, z.p.,z.j..

Boeken over Aleister Crowley :

- C.R. Cammell, Aleister Crowley, New English Library, London, 1969;
- Capt. J.F.C. Fuller, The Star in the West, Chiswick press, London, 1907;
- Serge Hutin, Aleister Crowley, Editions Gérard & Co, Verviers (Belgique), 1973;
- Francis King, The Magical World of Aleister Crowley, Weidenfeld and Nicolson, London, 1977;
- Daniel P. Mannix, the Beast, Ballantine Books, New York, 1959;
- Israel REGARDIE, The Eye in the Triangle, Falcon Press, Phoenix, Arizona, 1982;
- Israel REGARDIE & P.R. Stephenson, The Legend of Aleister Crowley, Falcon Press, Phoenix, Arizona, 1983;
- Sandy Robertson, The Aleister Crowley scrapbook, W. Foulsham & Co. LTD, London/ New York/ Toronto/ Cape Town/Sydney, 1988;
- Gerald Suster, The Legacy of the Beast, Samuel Weiser Inc., New York, Maine, 1989;
- J. Symonds, The Great Beast, The Life of Aleister Crowley. Rider and Company, London, 1951;
- J. Symonds, The Great Beast, The Life and Magick of Aleister Crowley, Mayflower Books LTD, Frogmore, St. Albans, 1973;
- Colin Wilson, Aleister Crowley, the nature of the Beast, The Aquarian Press, Wellingborough, Northamptonshire, 1987.

Boeken met een hoofdstuk over Crowley :

- Timothy D'Arch Smith, The Books of the Beast, Crucible, The Aquarian Press, Wellingborough, Northamptonshire, 1987;
- Colin Wilson (editor), Men of Mystery, W.H.Allen & Co LTD (a Star Book), London, 1977. (Hierin : Oliver Marlow Wilkinson : Aleister Crowley Rest-in ?).

Boeken over de geschiedenis van het occultisme met min of meer belangrijke gegevens/informatie over Crowley :

- Ithell Colquhoun, Sword of Wisdom, MacGregor Mathers and the Golden Dawn, Neville Spearman, London, 1975;
- Francis King, Ritual Magic in England, New English Library, London, 1975;
- Francis King, Magie, Seksualiteit, Perversie, De Arbeiderspers, Amsterdam, 1974;
- Francis King, Tantra for Westerners, The Aquarian Press, Wellingborough, Northamptonshire, 1986;
- Francis King & Isabel Sutherland, The Rebirth of Magic, Corgi Books, London, 1982;
- Kenneth Grant, Nightside of Eden, Frederick Muller limited, London, 1977;
- Kenneth Grant, Outside the Circles of Time, Frederick Muller Limited, London, 1980.

Boeken met introducties aangaande magie en magische technieken :

- David Conway, Magic, an Occult Primer, Mayflower Books LTD, Frogmore, Dt. Albans, 1976;
- Louis T. Culling, Sex Magick, Llewelyn Publications, St. Paul, Minnesota, 1986;
- Francis King & Stephen Skinner, Techniques of High Magic, Destiny Books, New York, 1976;
- Israel regardie, Foundations of Practical Magic, The Aquarian Press Limited, Wellingborough, Northamptonshire, 1982.

Boeken met introducties in de (Westeuropese variant van de) Qabalah :

- Dion Fortune, The Mystical Qabalah, Ernest Benn Limited, London & Tonbridge, 1979;
- J.F.C. Fuller, De verborgen wijsheid van de Kabbala, Arkana, Antwerpen/Den Haag/Rotterdam, z.j.;
- Z'ev Ben Shimon Halevi, Tree of Life, Rider & Company, London, 1983.

DE ILLUSTRATIES

- Bladzijde 17 : Een afbeelding van de stèle uit het Boulak-Museum.
Bladzijde 22 en 25 : Leila Waddell (Laylah).
Bladzijde 28 : Jane Wolfe (links) en Leah Hirsig (rechts).
Bladzijde 30 : Raoul Loveday.
Bladzijde 32 : Leah Hirsig.
Bladzijde 34 : Links - Crowley's portret van Leah.
Rechts - Crowley's tekening van Norman Mudd.
Bladzijde 35 : Boven - Crowley's portret van Maria Teresa.
Onder - Het echtpaar Crowley (met Maria Teresa).
Bladzijde 47 : Kenneth Anger in de Abdij van Thelema.
Bladzijde 48 en 49 : Beelden uit The Inauguration of the Pleasure Dome.
Bladzijde 51 : Beelden uit Lucifer Rising.
Bladzijde 57 : W.B. Yeats.

MALDOROR

ISBN 90-5168-021-X